

Գրանցված
22.02.2010
11010070

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ
Հ Ր Ա Մ Ա Ն

№ 1027-Ն

«07» 12 2009

ՄԻԶԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0208 «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՋՍԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԶՎՓՈՐՈՇԻԶԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջով և հիմք ընդունելով ՀՀ ԿԳ նախարարի 2009թ. մայիսի 12-ի «Նախնական և միջին մասնագիտական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների և ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություն տալու նպատակով ստեղծվող ոլորտային հանձնաժողովների կազմը՝ ըստ մասնագիտական խմբերի հաստատելու մասին» N 445-Ա/Ք հրամանով հաստատված ոլորտային հանձնաժողովների փորձագիտական եզրակացությունը.

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ

1. Հաստատել միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության պետական կրթական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Նախարարության աշխատակազմի նախնական և միջին մասնագիտական կրթության վարչությանը (պետ՝ Ա. Աղբալյան) և օրենսդրության և իրավաբանական վարչությանը (պետ՝ Ս. Գրիգորյան) սահմանված կարգով հրամանը ներկայացնել ՀՀ արդարադատության նախարարություն՝ պետական գրանցման:
3. Հրամանի կատարման հսկողությունը հանձնարարել նախարարի տեղակալ Ա. Ավետիսյանին:

Ա.ԱՇՈՏՅԱՆ

**ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0208 «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ**

ԳԼՈՒԽ 1.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0208 «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

1. Միջին մասնագիտական կրթության «Մասնագետ» որակավորման աստիճանի 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտությունը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ:
2. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության համար սահմանվել է հետևյալ մասնագիտացումները.
3. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած, պետական ամփոփիչ ատեստավորումն անցած շրջանավարտին շնորհվում է «Թարգմանիչ – մաքսավար» որակավորում:
4. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով՝
 - 1) առկա,
 - 2) հեռակա,
 - 3) հեռավար (դիստանցիոն),
 - 4) դրսեկության (էքստեռնատ):
5. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.
 - 1) կրթության առկա ձևով՝
 - ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 3 տարի
 - բ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով 4 տարի
 - 2) կրթության հեռակա ձևով՝
 - ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 4 տարի

3) դրսեկության (էքստեռնատ) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկությամբ (էքստեռնատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:

6. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 4140 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 6966 ժամ: Հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0210 «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

7. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտությամբ մասնագետն իրականացնում է հետևյալ զբաղմունքները՝

- 1) կատարել գրավոր և բանավոր թարգմանություններ՝ ապահովելով բնագրի ոգու և ոճի հնարավորինս ճշգրիտ փոխանցումը,
- 2) կատարել ապրանքների մաքսային ձևակերպում,
- 3) իրականացնել մաքսային հսկողության,
- 4) մաքսային վճարների գանձում և վճարում ,
- 5) ապրանքի մաքսային արժեքի որոշում,
- 6) մաքսային քաղաքականության իրականացում:

8. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտությամբ մասնագետի՝ զբաղմունքների ոլորտում մասնագիտական պարտականություններն են.

- 1) կատարել գրավոր թարգմանություն մեկ լեզվից մյուսը՝ պահպանելով բնագրի ճիշտ նշանակությունը, ապահովելով արտահայտությունների, տերմինների, բնագրի ոգու և ոճի հնարավորինս ճշգրիտ փոխանցումը,
- 2) կատարել բանավոր թարգմանություն մեկ լեզվից մյուսը, հատկապես պաշտոնական հանդիպումների, խորհրդակցությունների, նիստերի և այդ կարգի այլ միջոցառումների ժամանակ, ապահովելով բնագրի ոգու և ոճի հնարավորինս ճշգրիտ փոխանցումը,
- 3) ստուգել ձևակերպմանն առնչվող փաստաթղթերի առկայությունը, կատարել համապատասխան հսկողություն տեղափոխվող ապրանքների նկատմամբ,
- 4) ստուգել ոչ սակագնային կարգավորման ենթակա ապրանքների հավաստագրի առկայությունը,
- 5) կատարել ապրանքների, ապրանաքա-տրանսպորտային միջոցների գնում,
- 6) գննել անհրաժեշտ փաստաթղթերի իսկությունը, գննել և քննել ապրանքը տեղափոխողին,
- 7) որոշել մաքսային վճարի տեսակը, հաշվարկել գանձվող վճարի դրույքաչափը,
- 8) որոշել ապրանքի մաքսային արժեքը, ստուգել մաքսային արժեքի հայտարարագրման իսկությունը,
- 9) ապահովել մաքսային քաղաքականության դրույթների իրականացումը:

ԳԼՈՒԽ 3.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0208 «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻ ԵՎ ՄԱՍՄԱՍԲ

9. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովվի՝

- 1) մասնագիտական գործունեության բնագավառի կարողություններն ու հմտությունները ձեռք բերելու համար պահանջվող ծավալով տեսական ու գործնական գիտելիքների յուրացում,
- 2) աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում աշխատանքային կոլեկտիվի անդամների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողության ձևավորում,
- 3) ինչպես տիպական, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործոններով իրավիճակներում մասնագիտական հարցերի լուծումների տարբերակներ առաջարկելու համար անհրաժեշտ կարողությունների ձևավորում,
- 4) մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը որոշակի սոցիալական և էթիկական հարցերի հետ որպես մեկ ամբողջություն դիտարկելու, ակտիվ քաղաքացիական գիտակցության դրսևորման կարողության ձևավորում,
- 5) մասնագիտական գործունեության գործառնությունները կիրառվող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտությունների ձևավորում,
- 6) ինքնազարգացման և մասնագիտական կատարելագործման նպատակով իր և աշխատակիցների ուսումնառության կարիքները գնահատելու, դրանք իրագործելու ուղիներն առաջարկելու կարողության ձևավորում,
- 7) մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի տեղեկատվության գոյություն ունեցող աղբյուրներից օգտվելու, անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ձեռք բերելու կարողության ձևավորում,
- 8) աշխատանքային խմբի գործունեությունը կազմակերպելու, խմբի անդամներին ուղղորդելու, նրանց անհատական հնարավորությունները գնահատելու և արդյունավետ օգտագործելու հմտությունների զարգացում,
- 9) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՊԱՅԱՆՋՆԵՐ 0208 «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԵՎ ՄԱՔՍԱՍԲ

10. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովվի՝

- 1) իմանալ ՀՀ Սահմանադրության, սովյալ բնագավառի աշխատանքները, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,
- 2) տիրապետել հայոց լեզվին,
- 3) հաղորդակցվել երկու օտար լեզուներով,
- 4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հմտություններին,

- 5) դրսևորել ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի որոշակի իմացություն,
- 6) պատկերացում ունենալ անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին,
- 7) իմանալ հոգեբանության, միջանձնային փոխհարաբերությունների վարվելակերպի տարրերը,
- 8) իմանալ տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները:

11. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրներին,
- 2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառույցներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը պետք է ըստ աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլների ապահովի շրջանավարտի կողմից առանցքային հմտություններին տիրապետում:

13. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ըստ աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլների ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՊԱՅԱՆՋՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0208 «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտությամբ մասնագետի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:

2) Հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ: Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն, պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները պարապող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:

3) Ուումնական պրակտիկական վարող արտադրական ուսուցման վարպետը կարող է ունենալ ինչպես բարձրագույն մասնագիտական, այնպես էլ միջին մասնագիտական կրթություն, մասնագիտական աշխատանքի փորձ: Առանձին մասնագիտությունների գծով ուսումնական պրակտիկական կամ նրա

որոշակի մասերը կարող է վարել նաև արհեստագործական կրթություն և բավարար մասնագիտական որակավորում ունեցող արհեստավորը:

4) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

15. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության պետք է համապատասխանի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների և մոդուլների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների, ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների, կուրսային և դիպլոմային աշխատանքների) պետք է առկա լինեն դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցեր, գործնական խաղերի սցենարներ, թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, տեղեկատվական գրականություն, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման նյութեր:

16. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների,
- բ. օտար լեզվի,
- գ. հունանիտար առարկաների,
- դ. տնտեսագիտական,
- ե. սպասարկման կազմակերպման,
- զ. զբոսաշրջության և հյուրանոցային գործի,
- է. հասարակագիտական առարկաների:

2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. անհատական համակարգիչների,
- բ. լինգաֆոնային,
- գ. տեսատեխնիկայի,
- դ. ծառայությունների կազմակերպման:

3) Սպորտային համալիր՝

- ա. մարզադահլիճ,
- բ. մարզահրապարակ,

Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանցանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները:

2) Ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում՝ նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները:

3) Ռեսուրսական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ:

4) Ռեսուրսական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով:

5) Նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

6) Հեռակա ձևով ուսուցման դեպքում ուսումնական տարվա ընթացքում դասախոսների հետ ուսանողների պարապմունքների ծավալը պետք է կազմի ոչ պակաս, քան 160 ժամ:

18. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի որոշակի մասի ուսուցումն իրականացվում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների ձևով: Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հմտությունները:

2) Պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով:

3) Պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները:

4) Պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները:

5) Ռեսուրսական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական, ուսումնա-արտադրական արհեստանոցներում, ուսումնական տնտեսություններում, ուսումնափորձնական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև արտադրական կազմակերպություններում, հաստատություններում :

6) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

19. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ձեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ ատեստավորում, իսկ որակավորում շնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում:

2) Միջանկյալ ատեստավորում կարող է անցկացվել ինչպես ուսումնական կիսամյակի ընթացքում այնպես էլ վերջում:

3) Ռեսուրսական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին:

4) Միջանկյալ ատեստավորման համար ընտրված ուսումնական նյութը չի կարող ավելին լինել երկու անընդմեջ կիսամյակների նյութից:

5) Շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով:

6) Պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտությամբ մասնագետի համար սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՅՈՒՄ 0208 «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացվում է համաձայն աղյուսակ 3-ում բերված օրինակելի ուսումնական պլանի.

21. Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը օրինակելի ուսումնական պլանը կիրառելիս՝

- 1) սույն չափորոշչով սահմանված օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,
- 2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,
- 3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ծրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,
- 4) առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,
- 5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,
- 6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ծրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիա-

զորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,

7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշիչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԴ 4 - 09 - 001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսված է այն անձանց համար, ովքեր կարիք ունեն զարգացնելու և ամրապնդելու հաղորդակցության իրենց ունակությունները: Մոդուլը կարելի է յուրացնել ոչ միայն մասնագիտական ուսումնառությանը զուգընթաց, այլև առանձին, քանի որ այն պարունակում է ընդհանուր կրթության և անձի զարգացման տարրեր: Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը ձեռք կբերի հաղորդակցության համար էական նշանակություն ունեցող ունակություններ, ինքնավստահություն, որպեսզի կարողանա արդյունավետ և ակտիվ կերպով դրսևորվել աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նա՝ անձնական կյանքում:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները, բ. ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, գ. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին
Կատարման չափանիշներ	ա. օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածք, բ. հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ, գ. տեղեկատվության առանձնացում /խմբավորումը կատարում է նպատակային, դ. հաղորդումը իրականացնում է՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները, (պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը, գրառումներ կատարելը, ամփոփելը), բ. ազատ կերպով ձևակերպում, արտահայտում և պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները, գ. ցուցաբերում է համոզելու կարողություն, դ. կատարում է ճիշտ ամփոփում /եզրափակում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների, աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները, բ. ճիշտ է մեկնաբանում առաջադրված սխեմաները, աղյուսակները, դիագրամները, քարտեզները և նկարները. գ. մեկնաբանման ընթացքում օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել փաստաթղթավորում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում տարբեր փաստաթղթերը՝ ըստ դրանց նշանակության, բ. ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղն ու դերը, գ. ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱԱՕ – 4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել արտադրական կազմակերպություններում աշխատանքային անվտանգության պահպանման, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը. բ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը. գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը. դ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները: ե. ճիշտ է ներկայացնում արտադրությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը. զ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրության տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները կազմակերպություններում, հիմնարկներում:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում սարքավորումների, մեխանիզմների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները. բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը. գ. ճիշտ է ներկայացնում հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները. դ. ճիշտ է ներկայացնում ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները.
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները. բ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական միկրոկլիմայի նկատմամբ նորմատիվային պահանջները. գ. ճիշտ է թվարկում արտադրական աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները. դ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ցուցադրում արհեստական շնչառության իրականացումը. բ. ճիշտ է ցուցադրում սրտի աշխատանքի վերականգնման իրականացումը. գ. ճիշտ է ցուցադրում արյան հոսքի դադարեցման իրականացումը և ճիշտ է դնում վիրակապ. դ. ճիշտ է վիրակապում կոտրվածքները. ե. ճիշտ է ցուցադրում այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերումը. զ. ճիշտ է ցուցադրում էլեկտրահարման դեպքում առաջին օգնության իրականացումը:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԸԱՀ 4 -09-001
Մոդուլի նպատակը	Սովորողին գիտելիքեր տալ աշխատանքային գործունեության ընթացքում հաջողության հասնելու նախապայմանների մասին, ինչպես նաև ձևավորել ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային կուլտուրա և էթիկա դրսևորելու, ղեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու, առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տիրապետել աշխատանքի տեղավորվելու կարողությունների
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում գործող աշխատանքային օրենսգրքի անհրաժեշտ դրույթները. բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի որոնման ժամանակակից միջոցները և տեխնոլոգիաները, աշխատանքի ընդունվելու և աշխատանքից ազատվելու համար անհրաժեշտ բոլոր գործընթացները. գ. ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV). դ. ճիշտ և մանրամասն բանավոր ներկայացնում է իր կենսագրությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Դրսևորել անհրաժեշտ վերաբերմունք աշխատանքի և աշխատավայրի նկատմամբ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի և շրջապատի նկատմամբ դրական տրամադրվելու կարողությունները. բ. ճիշտ է ներկայացնում գործերը նկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետորեն հարաբերվելու օրինակներ. գ. առաջադրված իրավիճակում ցուցաբերում է պատասխանատվության դրսևորումներ. դ. ցուցաբերում է գործընկերոջը և ղեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու դրսևորումներ:
Ուսումնառության արդյունք 3	Տիրապետել աշխատանքի կուլտուրային և էթիկային, արդյունավետ աշխատել թիմում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության նպատակները, արժեքները և կիրառվող ընդհանուր աշխատանքային մեթոդները, աշխատանքային և միջանձնային հարաբերությունները. բ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքները. գ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային խնդիրների լուծման մեթոդները, դ. թիմային աշխատանքի առաջադրված իրավիճակում դրսևորում է անհրաժեշտ վարքագիծ՝ ցուցաբերելով փոխօգնություն, համբերատարություն, նվիրվածություն աշխատանքին և ընկերներին: ե. ճիշտ վերաբերմունք է դրսևորում և հարգալից է կոնֆլիկտային գործընկերների նկատմամբ. զ. առաջարկում է խնդրի ճիշտ լուծումներ առաջադրված պրոբլեմային իրավիճակում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները և պատշաճ հարաբերվել ղեկավարի հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում աշխատանքային կարգապահության և ճշտապահության կարևորությունը. բ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկավարի հետ հարաբերվելու ձևերը, իր և ղեկավարի իրավունքներն ու պարտականությունները. գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի արդյունավետության ու որակի ապահովման ընդհանուր սկզբունքները:
Ուսումնառության արդյունք 5	Դրսևորել քննադատական մտածողություն
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է գնահատում տեղեկատվության հուսալիության և զգացմունքայնության աստիճանը. բ. ստացած տեղեկատվությունը ճիշտ և արդյունավետորեն համադրում է առկա գիտելիքների հետ. գ. իրականացնում է կառուցողական քննադատություն և ճիշտ է բացատրում կառուցողական քննադատության կարևորությունը:
Ուսումնառության արդյունք 6	Կառավարել սթրեսը և ժամանակը, լուծել պրոբլեմներ և կոնֆլիկտներ»

Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սթրեսի կանխարգելման և անխուսափելի սթրեսին դիմակայելու մեթոդները.</p> <p>բ. ճիշտ է կազմում իր աշխատաքնային պլանը (պայմանական աշխատանքային պլան).</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակի արդյունավետ օգտագործման միջոցները:</p> <p>դ. բացահայտում է և ճիշտ է սահմանում պրոբլեմը տրված իրավիճակում,</p> <p>ե. ճիշտ է վերլուծում պրոբլեմը, տալիս է լուծման ճիշտ տարբերակ և գնահատում արդյունքը.</p> <p>զ. բացահայտում է ցանկացած կոնֆլիկտի պատճառները.</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտի կանխարգելման եղանակները, կարողանում է դրանց տալ արագ ու արդյունավետ լուծումներ:</p>
----------------------------	--

Աղյուսակ 2

Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԵՐԿՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱԸ 4 - 09 - 001
Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ ուսումնասիրվող լեզվի աշխարհագրության, պատմության, հասարակական և մշակութային առանձնահատկությունների, սովորույթների, ավանդույթների և կենցաղի մասին, հաղորդվող տեղեկատվությանը զուգահեռ սովորողի մոտ ձևավորել համեմատելու, վերլուծելու, ներկայացնելու կարողություններ:</p> <p>Ավարտելով մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա օտար լեզվով ներկայացնել տվյալ երկրի յուրահատկությունները, առօրյան, նաև պետական կառուցվածքը, քաղաքական համակարգը, պետական կրոնները, մշակութային կյանքը և արժեքները:</p>
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի պատմական առանցքները, լեզուն և զարգացման փուլերը՝ համեմատելով իր երկրի հետ:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացում տվյալ երկրի մասին առաջին հիշատակումները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացում կարևոր պատմական իրադարձությունները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի լեզուն, նրա զարգացումը և գրավոր խոսքի ստեղծման առաջին հիշատակումները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում երկրի պետական խորհրդանիշները</p> <p>ե. համեմատում է իր երկրի հետ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Նշել և ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի աշխարհագրական դիրքը, վարչական բաժանումը և բնակչությունը՝ համեմատելով իր երկրի հետ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացում տվյալ երկրի աշխարհագրական դիրքը (բաղկացուցիչ և հարևան երկրները) , վարչական բաժանումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացում տվյալ երկրի աշխարհագրական դիրքի ազդեցությունը երկրի տնտեսության վրա,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացում տվյալ երկրի բնակչության պայմանները (գետերը, լեռները), բուսական աշխարհը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացում տվյալ երկրի բնակչության կազմը, կենսամակարդակը, խտությունը, էթնո-լեզվական</p>

	առանձնահատկությունները ե. համեմատում է իր երկրի հետ:
ՈՒՍՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի կրթական համակարգը՝ համեմատելով իր երկրի հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի կրթական համակարգը, դրա առանձնահատկությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի միջնակարգ կրթական համակարգը, գ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի մասնագիտական կրթության և ուսուցման համակարգը, դ. ճիշտ է ներկայացնում հայտնի համալսարանները, ե. ճիշտ է ներկայացնում մասնավոր կրթական համակարգի առանձնահատկությունները զ. համեմատում է իր երկրի հետ:
ՈՒՍՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի պետական կառուցվածքը՝ համեմատելով իր երկրի հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում իշխանությունների բաժանման սկզբունքները, նրանց ներքին կառուցվածքները, գործառույթները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ընտրական կարգը, գ. ճիշտ է նշում և ներկայացնում քաղաքական կուսակցությունները, նրանց ծրագրերի առանցքային կողմերը դ. համեմատում է իր երկրի հետ:
ՈՒՍՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Նշել և ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի մշակութային արժեքների, հիմնական տեսարժան վայրերը, խոշոր քաղաքները՝ համեմատելով իր երկրի հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նշում և ներկայացնում տվյալ երկրի խոշոր քաղաքները, նրանց պատմական և տնտեսական արժեքները, բ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ քաղաքների հիմնական տեսարժան վայրերը՝ նշելով նրանց պատմությունը և մշակութային արժեքները գ. համեմատում է իր երկրի հետ:
ՈՒՍՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Նշել և ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի ազգային տոները, ծեսերը, ավանդույթները՝ համեմատելով իր երկրի հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի ազգային տոները, ծեսերն ու ավանդույթները, բ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի կրոնը և եկեղեցական տոները գ. համեմատում է իր երկրի հետ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԼԵԶՈՒՆ ՈՐՊԵՍ ԼԵԶՎԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄԱՍԻՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱԹ 4 - 09 - 002
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գիտելիքներ լեզվի, դրա հատկանիշների և գործառույթների, ինչպես նաև լեզվի բնույթի, ծագման, զարգացման, ծագումնաբանական և տիպաբանական դասակարգումների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	18 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՍՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Իմանալ լեզվի հիմնական հատկանիշները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է որոշում տվյալ լեզվի բնույթը բ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի երկկողմանի միավորներն իբրև արտահայտության և բովանդակության տարբեր բարդություն ունեցող միասնություններ գ. ճիշտ է ներկայացնում հաղորդակցման ակտի թեմա-ռեմատիկ հորինվածքը դ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի դերակատարությունները հասարակության կյանքում

ՈՒՏՈՒՆԱՊՈՒՅՄԱՆ արդյունք 2	Իմանալ լեզվի ծագումը և զարգացումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների ծագման հիմնական տեսությունները, լուսաբանում է լեզվի ծագման խնդիրը լեզվաբանական գիտության վերջին նվաճումների լույսի տակ, ճիշտ է խմբավորում դրանք բնական և հասարակական կոչված խմբերում բ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի զարգացման պարզագույն ըմբռնումներն ու դրանց ժամանակակից մեկնաբանությունները, շարժման և դադարի, էներգիայի և էրգոնի, սինխրոնիայի և դիսխրոնիայի հետ դրա կապը գ. ճիշտ է տարբերակում լեզվի զարգացման ներքին և արտաքին դրդիչները դ. ճիշտ է ներկայացնում հին հույների ֆյուսեյ և թեսեյ տեսություններն իրի և անվան կապի մասին
ՈՒՏՈՒՆԱՊՈՒՅՄԱՆ արդյունք 3	Իմանալ լեզուների ծագումնաբանական և տիպաբանական դասակարգումները, դրանց ընդհանրությունները և տարբերությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում լեզվաընտանիք, լեզվաճյուղ, հեռու և մոտիկ ցեղակցության լեզուներ, նախալեզու, քույր և եղբայր լեզուներ հասկացությունները հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի նյութի հիման վրա բ. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների ձևաբանական դասակարգումը, տիպերը, ընդհանրություններն ու տարբերությունները գ. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների տիպաբանական դասակարգումը նախնական պարզագույն վիճակից մինչև ժամանակակից տիպաբանական համակարգը դ. ճիշտ է տարբերակում լեզվաընտանիքի և լեզվամիջակայքի առանձնահատկությունները
ՈՒՏՈՒՆԱՊՈՒՅՄԱՆ արդյունք 4	Իմանալ լեզու, բարբառ և ժարգոն հասկացությունները, դրանց ընդհանրություններն ու տարբերությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխարհի լեզվական քարտեզը բ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի հատկանիշներն ու սահմանումները գ. ճիշտ է ներկայացնում լեզու – լեզու, լեզու - բարբառ , բարբառ - բարբառ զուգահեռները դ. ճիշտ է ներկայացնում մասնագիտական լեզու – համաժողովրդական լեզու ոլորտների ընդհանրություններն ու տարբերությունները ե. ճիշտ է ներկայացնում բառապաշար, եզրուբապաշար, անվանակարգ ոլորտների ընդհանրություններն ու տարբերությունները:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԼԵԶՈՒՆ ՈՐՊԵՍ ԼԵԶՈՒՆԵՐ ՈՒՄՈՒՄԱՍԻՐՈՂ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹԲԳՄԱԲ 4 - 09 - 003
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գիտելիքներ լեզվաբանություն մակրոգիտության, դրա տեղի և դերի մասին՝ բոլոր, հատկապես հասարակական գիտությունների շարքում:
Մոդուլի տևողությունը	18 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹԲԳՄԱԲ 4-09-002 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆԱՊՈՒՅՄԱՆ արդյունք 1	Իմանալ պատմահամեմատական լեզվաբանությունը որպես գիտական լեզվաբանության առաջին ճյուղ և պատմահամեմատական մեթոդի տեսական և գործնական սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում պատմահամեմատական լեզվաբանության ստեղծման նախադրյալները բ. ճիշտ է ներկայացնում պատմահամեմատական լեզվաբանության հիմնադիրներին և առաջին գիտական լեզվաբանության ձևավորման ընթացքը գ. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների ցեղակցության գաղափարը գիտականորեն հիմնավորող առաջին ներկայացուցիչների գործունեությունը հնդեվրոպական լեզուների ոլորտում դ. ճիշտ է ներկայացնում պատմահամեմատական մեթոդի տեսական և գործնական սկզբունքները

	ե. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների ծագումնաբանական դասակարգման էությունն ու ընթացակարգը
ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Իմանալ «ընդհանուր լեզվաբանություն» գիտաճյուղը, «ընդհանուր համեմատությունների մեթոդը» և առնչությունը «մասնավոր լեզվաբանություն» գիտաճյուղին ու նրա ուսումնասիրության մեթոդներին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր լեզվաբանության հիմնական հասկացությունները բ. ճիշտ է տարբերակում անհատի լեզու, ազգային լեզու և համամարդկային լեզու հասկացությունները և ներկայացնում դրանց ընդհանուր կապերը գ. ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր համեմատությունների մեթոդի սկզբունքները դ. լեզվից վերցված պարզագույն օրինակների վրա ճիշտ է ցուցադրում ազգային լեզվի (քերականության) և մտածողության փոխազդեցությունն ու պատմական փոխալսման ավարտությունը ե. ճիշտ է ներկայացնում մասնավոր լեզվաբանության նպատակը, խնդիրները և հիմնական հասկացությունները զ. ճիշտ է տարբերակում մասնավոր լեզվաբանության գիտական և նորմատիվ քերականությունների խնդիրներն ու նպատակները
ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Իմանալ լեզվաբանական աշխարհագրություն գիտաճյուղը և նրա ուսումնասիրության մեթոդը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխարհագրական լեզվաբանության զարգացման նախադրյալները բ. ճիշտ է ներկայացնում բարբառների գիտական ուսումնասիրության անհրաժեշտությունը գ. ճիշտ է ներկայացնում բարբառների գիտական ուսումնասիրության մեթոդները դ. ճիշտ է բացատրում, որ բարբառները նույնքան հին են, որքան նախալեզուները
ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Իմանալ «սոցիոլոգիզմ» ուղղությունը, դրա ժնկի և Փարիզի դպրոցները, Ֆ.դը Սոսյուրի երկատումները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում սոցիոլոգիզմի առաջացման պատմական նախադրյալները բ. ճիշտ է ներկայացնում Ֆ. դը Սոսյուրի ծառայությունները պատմահամեմատական լեզվաբանության ոլորտում և նոր լեզվաբանական հիմնադրման գործում գ. ճիշտ է ներկայացնում Սոսյուրի լեզվաբանական տեսության կառույցը որպես երկատումների համակարգ դ. ճիշտ է ներկայացնում Սոսյուրի տեսության զարգացումը ժնկի և Փարիզի դպրոցների նրա աշակերտների և համախոհների կողմից ե. ճիշտ է ներկայացնում սոցիոլոգիզմի ազդեցությունը նկարագրական կառուցվածքային լեզվաբանության ձևավորման, զարգացման և տարածման գործում
ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Իմանալ «կառուցվածքային լեզվաբանություն» ուղղությունը և դրա չեխական, դանիական, ամերիկյան, լոնդոնյան և խորհրդային դպրոցները, դրանց բերած մեթոդական նորությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում չեխական ֆունկցիոնալ կառուցվածքային լեզվաբանական դպրոցը և նրա բերած գիտական-մեթոդական նորությունները բ. ճիշտ է ներկայացնում Կոպենհագենի համալսարանի կառուցվածքային լեզվաբանական գլոսեմատիկա դպրոցը իբրև ունիվերսալ քերականություն գ. ճիշտ է ներկայացնում ամերիկյան Յելում և Մասաչուսեթս նահանգում ձևավորված կառուցվածքային լեզվաբանական դպրոցներն ու նրանց բերած գիտական-մեթոդական նորությունները դ. ճիշտ է ներկայացնում խորհրդային և հայկական կառուցվածքաբանական դպրոցները և նրանց դեմ մղվող պայքարը ե. ճիշտ է ներկայացնում կառուցվածքային լեզվաբանության մեթոդների ընդհանուր բնութագիրը
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԼԵԶՎԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4 - 09 - 004

Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գիտելիք լեզվի երկու գոյաձևերի՝ իբրև համակարգ և կառուցվածք, նրանց փոխակերպումների, միավորների և նրանց միջև գործող հարաբերությունների, որոնց գործարկումով հնարավոր է դառնում կատարել հասարակության համար լեզվի կարևորագույն դերի՝ հաղորդակցման մասին:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹԲԳՄԱԲ 4-09-002, ԹԲԳՄԱԲ 4-09-003 մոդուլները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տարբերել «լեզվի համակարգ» և «լեզվի կառուցվածք» հասկացությունները, իմանալ «լեզու» և «լեզվաբանություն» հասկացությունների բաղադրիչների հարաբերությունները՝ որպես լեզվի կառուցվածքային մակարդակներ և լեզվաբանության բաժիններ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում «լեզվի մակրոհամակարգ» հասկացությունը՝ որպես միկրոհամակարգերի համակարգ բ. ճիշտ է ներկայացնում «լեզվի կառուցվածք» հասկացությունը՝ որպես լեզվական մակարդակների ենթադասություն գ. ճիշտ է ներկայացնում «լեզվի մակարդակ» և «լեզվաբանության բաժիններ» հարաբերակցությունը դ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի մակարդակները դրանց միավորներն ու նրանց միջև գործող հարաբերությունները սահմանելու ընթացակարգը ե. ճիշտ է ներկայացնում լեզվաբանության բաժիններն ու ենթաբաժինները
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ «լեզվի հնչության մակարդակ» և «հնչյունաբանություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում հնչության մակարդակի միավորների ինտեգրալ հատկանիշները, միավորների բնութագրերը բ. ճիշտ է ներկայացնում հնչույթ-հնչյուն տարբերակումը, հնչույթի սահմանումները, տարբերակիչ հատկանիշն իբրև լեզվի արտահայտության պլանի նվազագույն միավոր և հնչության համակարգերի առանձնահատկությունները գ. ճիշտ է ներկայացնում հնչյունների ֆիզիկական և ֆիզիոլոգիական հատկանիշներն ու դրանց բնութագրերը դ. ճիշտ է դասակարգում բառերի հնչյունային շղթայում կատարվող պատմական փոփոխությունները ե. ճիշտ է ներկայացնում հնչյունաբանության ենթաբաժինները և դրանց ուսումնասիրության առարկան զ. ճիշտ է ներկայացնում գրի ծագման, զարգացման և միմյանց փոխարինող տեսակների առանձնահատկությունները
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ «լեզվի ձևային մակարդակ» և «ձևաբանություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը և քերականական կարգի կառուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի ձևային սահմանումը, տեսակների սահմանազատումը՝ ըստ արտահայտած իմաստի տիպերի և ըստ բառի կազմում գրաված դիրքի բ. ճիշտ է ներկայացնում օբյեկտիվ իրականության լեզվական արտացոլման իմաստաբանական մակարդակները՝ ըստ փաստերի ընդհանրացման ու վերացարկման աստիճանների գ. ճիշտ է ներկայացնում արմատական ձևային ձևաիմաստային և գործառական առանձնահատկությունները դ. ճիշտ է ներկայացնում բառակազմական/ածանցական ձևային ձևաիմաստային և գործառական առանձնահատկությունները ե. ճիշտ է ներկայացնում վերաբերական ձևային ձևաիմաստային և գործառական առանձնահատկությունները զ. ճիշտ է ներկայացնում «քերականական կարգ», «քերականական իմաստ» և «քերականական արտահայտության միջոցներ» հասկացություններն ու նրանց հետ կապված հասկացական ապարատը է. ճիշտ է ներկայացնում քերականական իմաստների արտահայտության քերականական տեխնիկաները
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ «լեզվի նշանային մակարդակ» և «բառագիտություն (նշանագիտություն)» հասկացությունների հարաբերակցությունը

Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է տալիս բառույթի սահմանումն իբրև լեզվական նշան, դրա հետ կապված սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ դժվարությունները</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում բառի ստուգաբանական և ըստ ներքին ձևի վերլուծության օրինաչափությունները</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում բառիմաստի բաղադրիչները, բառույթի բառակազմական և իմաստակազմական կաղապարները, սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ, ուղիղ և փոխաբերական իմաստները բառույթում, սեմա, սեմեմա, սեմանտեմա հասկացությունները</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի կայուն բառակապակցությունների/դարձվածքների տեսակները, իմաստային դաշտերը, թարգմանական համարժեքների ստացման ուղիները</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում բառապաշարի տարբեր դասակարգումները, բառարաններում գրառման տեխնոլոգիան, բառարանների տեսակները</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում բառույթի ուսումնասիրությամբ զբաղվող բաժինները</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ «լեզվի ստորոգական մակարդակ» և «շարահյուսություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ստորոգական մակարդակի միավորների ընդհանուր բնութագիրը</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում շարույթը իբրև ստորոգական մակարդակի նվազագույն միավոր, շարույթի տեսակները լեզուներում, միահիմքությունը և բազմահիմքությունը</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում բառակապակցությունն ու դերբայական դարձվածն իբրև ստորոգական մակարդակի միավորներ</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում նախադասությունն իբրև ստորոգական մակարդակի և լեզվի գերագույն միավոր, նախադասության հիմնական հատկանիշները</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում խոսողի վերաբերմունքի դրսևորման լեզվական ձևերը</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում շարահյուսական արտահայտության միջոցները</p>
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՉԱՂՈՐՂԱԿՑԱԿԱՆ ՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎՈՎ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹԲԳՄԱԹ 4 - 09 - 005
Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողների բանավոր կապակցված խոսքի հմտությունները՝ ուշադրություն դարձնելով արտասանական հմտությունների զարգացմանը, զարգացնել գրավոր խոսքի հմտությունները՝ յուրացնելով տվյալ լեզվի ուղղագրական և քերականական տարրական կանոնները: Մոդուլի ընթացքում ուսանողը կսովորի գրել կարճ կապակցված տեքստեր իրեն հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով, ձեռք կբերի բառապաշար , որը հնարավորություն կտա նրան տալ մարդկանց, կենցաղային կամ աշխատանքային գործունեության, նախընտրությունների պարզ նկարագրություն՝ որպես հասարակ արտահայտությունների կամ նախադասությունների հակիրճ շարք:</p> <p>Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա օգտագործել պարզ նկարագրական լեզու, որպեսզի համեմատի առարկաներն ու անձնական իրերը, տալ իրադարձությունների և գործունեությունների կարճ, պարզ և հստակ նկարագրություն, գրել կապակցված պարզ տեքստեր:</p>
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տիրապետել մոդուլի շրջանակներում սահմանված բառապաշարին և նկարագրել մարդկանց, շրջապատը, աշխատանքային կամ ուսումնական փորձառությունը, վարել կարճ երկխոսություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. թարգմանում է մոդուլի շրջանակներում սահմանված բառապաշարով կազմված նախադասություններ և արտահայտություններ օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը</p> <p>բ. նկարագրում է շրջակա միջավայրից վերցրած որևէ առարկա կամ երևույթ կամ ինչ-որ մարդու</p>

	գ. վարում է կարճ երկխոսություն՝ օգտագործելով խոսքային էթիկետի հիմնական արտահայտությունները
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Տալ իրադարձությունների և գործունեության կարճ և հստակ նկարագրություն
Կատարման չափանիշներ	ա. նկարագրում է առօրյա կյանքում տեղի ունեցող պատկերված կամ նկարում տեղի ունեցող իրադարձությունը բ. պատմում է իր աշխատելու կամ սովորելու պայմանների, առօրյա գործունեության մասին
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Պատմել մոդուլի շրջանակներում սահմանված բառապաշարի ծավալը չգերազանցող ոչ մեծ ծավալի տեքստ
Կատարման չափանիշներ	ա. պատմում է առաջադրված պարզ տեքստը բ. պատասխանում է տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին գ. նկարագրում է հերոսներից մեկին կամ տեքստում առկա որևէ երևույթ կամ իրադարձություն
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Գրել կապակցված տեքստեր հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով՝ շաղկապելով, կարճ, անջատ տարրերի շարքն ու դրանք ներկայացնել գծային հաջորդականությամբ
Կատարման չափանիշներ	ա. առաջադրված թեմայում կարողանում է գրել տեքստ բ. տեքստը կապակցված է և ներկայացված է գծային հաջորդականությամբ
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Գրել հաղորդումներ կուտակած փորձի վերաբերյալ՝ նկարագրելով զգացմունքներն ու վերաբերմունքը պարզ կապակցված տեքստով
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է կարճ շարադրել իր հետ կատարված իրադարձությունը բ. շարադրանքում արտահայտում է իր զգացմունքներն ու վերաբերմունքը
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԱՆԱՎՈՐ ԵՎ ԳՐԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒՄ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎՈՎ »	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-006
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողների բանավոր կապակցված խոսքի հմտությունները՝ ուշադրություն դարձնելով արտասանական հմտությունների զարգացմանը, զարգացնել գրավոր խոսքի հմտությունները՝ յուրացնելով տվյալ լեզվի ուղղագրական քերականական հիմնական կանոնները, Մոդուլի ընթացքում ուսանողը ձեռք կբերի համապատասխան բառապաշար, դարձվածքային միավորներ և արտահայտություններ, ինչը նրան հնարավորություն կտա մանրամասն նկարագրել ընդարձակ թեմաներ, որոնք մտնում են իր հետաքրքրությունների շրջանակների մեջ, բացատրել իր տեսակետը քննարկվող թեմայի վերաբերյալ՝ ներկայացնելով դրա դրական և բացասական կողմերը: Կսովորի գրել զանազան թեմաների շուրջ պարզ տեքստեր՝ զուգադրելով և գնահատելով տարբեր աղբյուրներից քաղած տեղեկություններն ու փաստերը, ինչպես նաև կարճ բայց հիմնավոր հաշվետվություն կամ շարադրանք՝ ներկայացնելով տարբեր տեսակետների թեր և դեմ կողմերը և բացատրելով դրանք, գրել անձնական մասնակներ՝ տրամադրելով մոդուլումներ և արտահայտելով իր մտքերը: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա մասնակցել քննարկումների՝ արտահայտելով և հիմնավորելով իր կարծիքը, սահուն և կապակցված ներկայացնել կարդացած տեքստի կամ պատմվածքի բովանդակությունը, յուրացրած բառապաշարի շրջանակներում, գրել իր բնագավառին վերաբերող պարզ տեքստեր, հաշվետվություններ և անձնական բնույթի մասնակներ
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-005 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Տիրապետել մոդուլի շրջանակներում սահմանված բառապաշարին և մանրամասն նկարագրել ընդարձակ թեմաներ, որոնք մտնում են իր հետաքրքրությունների շրջանակների մեջ
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է տալ առաջադրված թեմայի մանրամասն նկարագրությունը

	բ. նկարագրությունը կատարում է մոդուլի շրջանակներում ձեռք բերված բառապաշարի հիման վրա
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Բացատրել իր տեսակետը քննարկվող թեմայի վերաբերյալ՝ ներկայացնելով դրա դրական և բացասական կողմերը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է արտահայտել սեփական կարծիքը՝ հիմնվելով ընթերցված կամ ունկնդրած տեքստի վրա բ. նշում է քննարկվող նյութի դրական և բացասական կողմերը և հիմնավորում դրանք
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Վերարտադրել կարդացած տեքստը կամ պատմվածքը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է սահուն և կապակցված ներկայացնել կարդացած տեքստը կամ պատմվածքը՝ օգտագործելով մոդուլի շրջանակներում յուրացրած բառապաշարը բ. կարողանում է պատասխանել տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Գրել բնագավառին վերաբերող տարբեր թեմաների շուրջ պարզ տեքստեր՝ զուգահեռելով և գնահատելով տարբեր աղբյուրներից քաղած տեղեկություններն ու փաստերը
Կատարման չափանիշներ	ա. առաջադրված թեմայի շուրջ գրում է ոչ մեծ ծավալի կապակցված տեքստ բ. օգտագործում է մոդուլի շրջանակներում յուրացրած բառապաշարը և քերականական կառույցները
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Գրել հիմնավոր հաշվետվություն կամ շարադրանք՝ ներկայացնելով տարբեր տեսակետների թեր և դեմ կողմերը և բացատրել դրանք
Կատարման չափանիշներ	ա. գրում է հիմնավոր հաշվետվություն կամ շարադրանք՝ ներկայացնելով և բացատրելով որևէ տեսակետի թեր և դեմ կողմերը բ. շարադրանքում թույլ է տալիս քերականական և ուղղագրական սխալների նվազագույն քանակ
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Գրել անձնական նամակներ՝ տրամադրելով նորություններ և արտահայտելով մտքեր
Կատարման չափանիշներ	ա. գրում է անձնական բնույթի նամակ առաջադրված թեմայով բ. նամակում արտահայտում է սեփական մտքերը գ. թույլ է տալիս ուղղագրական և քերականական սխալների նվազագույն քանակ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ԵՐԿՆՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՏԵՔՍՏԵՐԻ ԿԱԶՄԱՆ ՈՒ ՎԵՐԱՐՏԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎՈՎ »	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱԲ 4-09-007
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի հմտությունները այն չափով, որպեսզի վերջինս կարողանա տալ բարդ առարկաների և երևույթների պարզ և մանրամասն նկարագրություն, պատմել պատմվածքներ՝ անրադառնալով նաև ենթաթեմաներին, բերել փաստարկներ և օրինակներ, վարել առօրյա և գործնական ոլորտի զրույցներ և անկաշկանդ պատասխանել զրուցակցի դիտողություններին, գրել իր բնագավառին վերաբերող միջին բարդության տեքստեր՝ մասամբ ծավալելով տեսակետները, գրել անձնական բնույթի նամակներ՝ արտահայտելով/նկարագրելով զգացմունքներն ու շեշտելով իրադարձության նշանակությունը, մեկնաբանել նամակակցի հաղորդած նորություններն ու տեսակետները: Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը կկարողանա վարել անձնական բնույթի զրույց, ներայացնել ընդհանուր թեմաներ ընդգրկող նյութեր, արտահայտել տեսակետներ, գրել մասնագիտական միջին բարդության տեքստեր, անձնական ոչ ծավալուն նամակներ, ինչպես նաև պատասխանել նմանատիպ նամակների:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱԲ 4-09-005, ԹՐԳՄԱԲ 4-09-006 մոդուլները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել կարճ նախապես պատրաստված նյութեր
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ներկայացնել նախապես պատրաստված նյութը բ. ներկայացված նյութում առկա են մոդուլի շրջանակներում յուրացրած հատուկ բառապաշարը
Ուսումնառության արդյունք 2	Շարադրել և վերարտադրել միջին բարդության տեքստի բովանդակությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է սահուն և կապակցված ներկայացնել կարդացած միջին բարդության տեքստը՝ օգտագործելով մոդուլի շրջանակներում յուրացրած հատուկ բառապաշարը բ. կարողանում է թեմայի շուրջ վարել ոչ բարդ գրույց գ. սպառիչ պատասխանում է թեմայի շուրջ ծավալվող հարցերին դ. կարողանում է տալ սեփական հարցադրումները
Ուսումնառության արդյունք 3	Գրել մասնագիտական թեմաների մասին միջին բարդության տեքստեր՝ մասամբ ծավալելով տեսակետներն ու դրանք հիմնավորելով լրացուցիչ կետերով ու համապատասխան օրինակներով
Կատարման չափանիշներ	ա. գրում է միջին բարդության տեքստ առաջադրված թեմայի վերաբերյալ բ. գրում է սեփական տեսակետները թեմայի վերաբերյալ դրանք հիմնավորելով լրացուցիչ կետերով ու համապատասխան օրինակներով
Ուսումնառության արդյունք 4	Գրել նամակներ՝ արտահայտելով/նկարագրելով զգացմունքներն ու շեշտելով իրադարձության նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. գրում է նամակ առաջադրված թեմայով՝ արտահայտելով/նկարագրելով զգացմունքներն ու շեշտելով իրադարձության նշանակությունը բ. շարադրանքում թույլ է տալիս քերականական և ուղղագրական սխալների նվազագույն քանակ
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ, ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՄԱԿԱՐԴԱԿ 1»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-008
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գործնական գիտելիքներ օտար լեզվի ընթերցանությունից, ինչը ներառում է հնչյունաբանական, բառապաշարային և քերականական գիտելիքներ, որոնք ձևավորում են ընթերցողական կարողություններ և հմտություններ օտար լեզվի դասընթացի առաջին փուլում՝ հիմնվելով ավագ դպրոցում ստացած գիտելիքների վրա:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ծիշտ առոգանությամբ և հնչերանգով կարդալ նախօրոք նախապատրաստած ադապտացված ուսումնական տեքստ
Կատարման չափանիշներ	ա. տեքստը կարդում է ճիշտ առոգանությամբ, շեշտադրումներով և սահուն
Ուսումնառության արդյունք 2	Ընկալել տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը և վերարտադրել այն
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պատասխանում տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին բ. ճիշտ է վերարտադրում տեքստի բովանդակությունը
Ուսումնառության արդյունք 3	Թարգմանել ուսումնական և պարզ տեղեկատվական տեքստը բառարանի օգնությամբ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է թարգմանում հատվածներ ոչ դժվար տեղեկատվական տեքստերից բ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի ոճական առանձնահատկությունները
Ուսումնառության արդյունք 4	Կռահել ուսումնական տեքստում հանդիպող անծանոթ բառերի իմաստները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի հիմնական բովանդակությունը 3-4 անծանոթ բառերի առկայության դեպքում.
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել բառային աշխատանք տրված ուսումնական տեքստի շրջանակներում

Կատարման չափանիշներ	ա. տրված բառերից ճիշտ է առանձնացնում հոմանիշ և հականիշ բառերը բ. ճիշտ է կատարում բառակազմական վերլուծություն /կառուցվածքային մակարդակում
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՕՏԱՐ ԼԵՁՈՒ, ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՄԱԿԱՐԴԱԿ 2»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-009
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ զարգացնել սովորողների օտար լեզվով ընթերցելու հմտությունները հիմնվելով մակարդակ 1-ում ստացած գիտելիքների վրա, խորացնելով և ամրապնդելով դրանք:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-008 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուլտատային արդյունք 1	Կարողալ միջին բարդության ուսումնական տեքստ ճիշտ առոգանությամբ և հնչերանգով
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ առոգանությամբ, շեշտադրումներով և սահուն կարդում է տեքստը
Ռեսուլտատային արդյունք 2	Ընկալել միջին բարդության գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը և վերարտադրի այն
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պատասխանում տեքստի ընդհանուր բովանդակությանն ուղղված հարցերին բ. համապատասխան բառապաշար է օգտագործում տեքստի խնդիրների շուրջ խոսելիս գ. տեքստի խնդիրները քննարկելիս ճիշտ է կիրառում միջին բարդության քերականական կառույցները
Ռեսուլտատային արդյունք 3	Տեքստից առանձնացնել անհրաժեշտ ինֆորմացիան
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում տեքստից անհրաժեշտ տեղեկություններ որոշակի թեմայով բ. կարողանում է ճիշտ ներկայացնել տեքստից քաղած տեղեկությունները
Ռեսուլտատային արդյունք 4	Ընկալել տեքստի կարևոր մանրամասները և մատնանշել առանցքային բառերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում տեքստից կարևոր մանրամասները. բ. ճիշտ է ընտրում տեքստից առանցքային բառերը վերլուծության և վերարտադրության նպատակով
Ռեսուլտատային արդյունք 5	Կռահել ուսումնական տեքստում հանդիպող անծանոթ բառերի իմաստները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի հիմնական բովանդակությունը 4-6 անծանոթ բառերի առկայության դեպքում
Ռեսուլտատային արդյունք 6	Կատարել բառային աշխատանք տրված ուսումնական տեքստի շրջանակներում:
Կատարման չափանիշներ	ա. տեքստի առանցքային բառերը ճիշտ է փոխարինում համապատասխան հոմանիշներով և կարողանում է տալ այդ բառերի հականիշները. բ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի բազմիմաստ բառերի տարբեր իմաստները. գ. ճիշտ է կատարում բառակազմական վերլուծություն /կառուցվածքա-իմաստային մակարդակում/:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՕՏԱՐ ԼԵՁՈՒ, ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՄԱԿԱՐԴԱԿ 3»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-010
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ զարգացնել սովորողների օտար լեզվով ընթերցելու հմտությունները հիմնվելով մակարդակ 1-2-ում ստացած գիտելիքների վրա, խորացնելով և ամրապնդելով դրանք:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-008, ԹՐԳՄԱՔ 4-09-009 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կարդալ միջին բարդության ուսումնական, գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը և վերարտադրել այն
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պատասխանում տարբեր բնագավառների տեքստերի բովանդակությանն ուղղված հարցերին. բ. ճիշտ է ներկայացնում միջին բարդության ուսումնական, գեղարվեստական և տեղեկատվական ցանկացած տեքստ իրեն հատուկ բառապաշարով
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Ինքնուրույն կարդալ և հասկանալ ծավալուն միջին բարդության գրականություն և հակիրճ վերարտադրել բովանդակությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ կազմել ինքնուրույն կարդացած տեքստի սեղմ բովանդակությունը բ. ճիշտ է վերարտադրում ընթերցած տեքստի բովանդակությունը իր համապատասխան բառապաշարով և քերականական կառույցներով
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Քննարկել ընթերցած գեղարվեստական տեքստի բովանդակությունը և բնութագրել գլխավոր գործող անձանց
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ պատասխանում է տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին բ. ճիշտ է բնութագրում տեքստի գործող անձանց և կարողանում է քննարկել և կարծիք հայտնել նրանց գործողությունների և բնավորության գծերի մասին
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Տրամաբանական հաջորդականությամբ դասավորել ընթերցած նյութը
Կատարման չափանիշներ	ա. տրամաբանական հաջորդականությամբ է դասավորում ընթերցած տեքստի հատվածները բ. ճիշտ հաջորդականությամբ է դասավորում տեքստի խառնված նախադասությունները
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ, ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՄԱԿԱՐԴԱԿ 4»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-011
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողների օտար լեզվով ընթերցելու հմտությունները՝ հիմնվելով մակարդակներ1- 3-ում ստացած գիտելիքների վրա, խորացնելով և ամրապնդելով դրանք:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-008, ԹՐԳՄԱՔ 4-09-009, ԹՐԳՄԱՔ 4-09-010 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կարդալ մտքուն և առանց թարգմանության հասկանալ միջին բարդության բնագիր տեքստ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պատասխանում ընթերցած բնագիր տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին բ. ճիշտ է վերարտադրում ընթերցած բնագիր տեքստի բովանդակությունը՝ նշելով մանրամասները
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Արտահայտիչ կարդալ ծանոթ բնագիր տեքստը
Կատարման չափանիշներ	ա. սահուն և հստակ առոգանությամբ կարդում է ծանոթ բնագիր տեքստը բ. ճիշտ է կիրառում բառային և տրամաբանական շեշտերը
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Բառարանի օգնությամբ ճիշտ թարգմանել գրական կամ հասարակական-քաղաքական բնույթի տեքստեր
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է թարգմանում գրական կամ հասարակական-քաղաքական բնույթի տեքստեր բ. ճիշտ է փոխանցում տարբեր տեքստերի ոճական առանձնահատկությունները
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Ինքնուրույն կարդալ և հասկանալ ծավալուն միջին բարդության գրականություն և հակիրճ վերարտադրել բովանդակությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ կազմել անհատական ընթերցանության տեքստի սեղմ ամփոփագիրը բ. ճիշտ է ներկայացնում ընթերցած տեքստը իր համապատասխան բառապաշարով և քերականական կառույցներով
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Քննարկել ընթերցած տեքստի բովանդակությունը և բնութագրել գլխավոր գործող անձանց

Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ պատասխանում է տեքստի բովանդակությանը ուղղված հարցերին բ. ճիշտ է բնութագրում տեքստի գործող անձանց և կարողանում է քննարկել և կարծիք հայտնել իրենց գործողությունների և բնավորության գծերի մասին
Ուսումնառության արդյունք 6	Կատարել բառային աշխատանք տրված տեքստի շրջանակներում
Կատարման չափանիշներ	ա. տեքստում ճիշտ է առանձնացնում և վերլուծում հոմանիշության, բազմիմաստության, համանունության և հականունության երևույթները բ. ճիշտ է կատարում բառակազմական վերլուծություն
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՐԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱԿԱՐԴԱԿ 1»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-012
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել օտար լեզվով գրավոր հաղորդակցման (իրեն հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով կապակցված տեքստեր գրելու, ձևաթուղթ, հարցաթերթիկ լրացնելու, համառոտ ինքնակենսագրություն, անձնական բնույթի պարզ նամակներ գրելու և դրանց պատասխանելու, գրավոր թարգմանություններ կատարելու) կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Գրել կապակցված տեքստեր հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով՝ մասամբ ներկայացնելով սեփական մտքերը
Կատարման չափանիշներ	ա. գրում է փոքր ծավալի (100-120 բառ) տեքստ առաջադրված թեմայով՝ մասամբ ներկայացնելով սեփական մտքերը բ. կառուցում է քերականորեն ճիշտ նախադասություններ
Ուսումնառության արդյունք 2	Լրացնել ձևաթուղթ, հարցաթերթիկ, գրել համառոտ ինքնակենսագրություն՝ ընդգրկելով տվյալներ նաև հետաքրքրությունների և նախասիրությունների մասին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է լրացնում առաջադրված հարցաթերթիկը կամ ձևաթուղթը բ. շարադրանքում արտահայտում է նաև իր հետաքրքրությունները և նախասիրությունները
Ուսումնառության արդյունք 3	Գրել անձնական բնույթի պարզ նամակներ և պատասխանել դրանց՝ ընդգծելով էական իրադարձությունները և պահպանելով լեզվակիր ժողովրդին բնորոշ գրավոր խոսքի ընդունված ձևերը
Կատարման չափանիշներ	ա. գրում է նամակ առաջադրված թեմայով և պատասխանում է առաջադրված նամակին բ. պահպանում է լեզվակիր ժողովրդին բնորոշ գրավոր խոսքի ընդունված ձևերը
Ուսումնառության արդյունք 4	Օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանել ուսումնասիրվող թեմաներին վերաբերող տեքստեր՝ օգտագործելով երկլեզու բառարաններ
Կատարման չափանիշներ	ա. գրավոր թարգմանում է տեքստեր ուսումնասիրվող թեմաների շուրջ օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը բ. երկլեզու բառարաններից ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ բառերի համարժեքները
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՐԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱԿԱՐԴԱԿ 2»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-013
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ զարգացնել օտար լեզվով գրավոր հաղորդակցման (զանազան թեմաների շուրջ պարզ տեքստեր անձնական կամ գործնական բնույթի նամակներ գրելու և դրանց պատասխանելու, գրավոր թարգմանություններ կատարելու) հմտություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-012 մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար

	մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Գրել հստակ, սահուն և լավ կառուցված միջին բարդության տեքստ՝ կիրառելով տեքստի կառուցման կաղապարներ, կապեր և կապական միջոցներ
Կատարման չափանիշներ	ա. առաջադրված թեմայի շուրջ գրում է ոչ մեծ ծավալի (120-150 բառ) միջին բարդության տեքստ բ. տեքստը լավ կառուցված է և կապակցված է
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Գրել անձնական և գործնական բնույթի նամակներ՝ մեկնաբանելով և հիմնավորելով որևէ բան, օգտագործելով ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ նամակագրության կանոնները
Կատարման չափանիշներ	ա. քերականորեն ճիշտ և կապակցված գրում է անձնական կամ գործնական բնույթի նամակ առաջադրված թեմայով բ. նամակում արտահայտում է սեփական մտքերը և հիմնավորում դրանք գ. նամակում պահպանված են ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ նամակագրության կանոնները
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանել ուսումնասիրվող թեմաներին վերաբերող միջին բարդության տեքստեր՝ օգտագործելով միալեզու և երկլեզու բառարաններ
Կատարման չափանիշներ	ա. օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանում է ուսումնասիրվող թեմաներին վերաբերող տեքստեր բ. ճիշտ է օգտվում միալեզու և երկլեզու բառարաններից
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՐԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱՎԱՐԴԱԿ 3»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-014
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ամրապնդել և զարգացնել օտար լեզվով գրավոր հաղորդակցման (դիմում - հայտ լրացնելու, զանազան թեմաների շուրջ միջին բարդության տեքստեր, գործնական բնույթի նամակներ գրելու և դրանց պատասխանելու, գրավոր թարգմանություններ կատարելու) հմտություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐՄԱՔ 4-09-013 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Լրացնել դիմում հայտ ներկայացնելով նաև սեփական գործունեությունը՝ հիմնավորելով իր առավելությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է լրացնում առաջադրված դիմում հայտը բ. նշում է իր գործունեությունը, հիմնավորելով իր առավելությունները
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Գրել գործնական նամակներ՝ օգտագործելով նամակների տարբեր տեսակները և ուսումնասիրվող լեզվում նամակագրության տարբեր տիպերին բնորոշ լեզվական միջոցները
Կատարման չափանիշներ	ա. գրում է նամակ առաջադրված թեմայով բ. ճիշտ է օգտագործում ուսումնասիրվող լեզվում նամակագրության տարբեր տիպերին բնորոշ լեզվական միջոցները
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Գրել կապակցված տեքստ՝ լիարժեք օգտագործելով տեքստի կառուցման տարբեր կաղապարները, ինչպես նաև բազմազան կապերը և կապակցման միջոցները
Կատարման չափանիշներ	ա. գրում է տեքստ առաջադրված թեմայի վերաբերյալ բ. տեքստը կապակցված է և լիարժեք օգտագործված են տեքստի կառուցման տարբեր կաղապարներն և կապակցման միջոցները
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանել միջին բարդության տեքստեր՝ օգտագործելով այնպիսի հնարներ, ինչպիսիք են փոխակերպումը, տեղափոխումը, լրացումը և այլն
Կատարման չափանիշներ	ա. թարգմանում է տեքստեր ուսումնասիրվող թեմաների շուրջ օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը բ. օգտագործում է այնպիսի հնարներ, ինչպիսիք են փոխակերպումը, տեղափոխումը, լրացումը և այլն:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՐԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱԿԱՐԴԱԿ 4»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-015
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ամրապնդել և զարգացնել օտար լեզվով գրավոր հաղորդակցման (մասնագիտական թեմաների շուրջ միջին բարդության տեքստեր, գործնական բնույթի նամակներ գրելու և դրանց պատասխանելու, կարդացածը և/կամ լսածը ռեֆերատի տեսքով շարադրելու, գրավոր մասնագիտական տեքստերի թարգմանություններ կատարելու) հմտություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-014 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Գրավոր շարադրել կարդացածը և/կամ լսածը թեզիսի, ռեֆերատի կամ ամփոփագրի ձևով
Կատարման չափանիշներ	ա. գրագետ գրում է ռեֆերատ, թեզիս կամ ամփոփագիր առաջադրված թեմայի շուրջ բ. շարադրանքում մտքերը կապակցված են
Ուսումնառության արդյունք 2	Գրել հստակ և կապակցված մասնագիտական միջին բարդության տեքստ՝ համապատասխան ոճով՝ օգտագործելով ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ կաղապարները
Կատարման չափանիշներ	ա. գրում է բնագավառին վերաբերող բարդ տեքստ մոդուլի շրջանակներում յուրացրած բառապաշարով և ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ քերականական կառույցներով բ. տեքստն ունի համապատասխան ոճ և տրամաբանական հաջորդականություն
Ուսումնառության արդյունք 3	Օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանել միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր՝ հաղթահարելով այնպիսի դժվարություններ, ինչպիսիք են համարժեք բառապաշարի բացակայությունը մայրենի լեզվում
Կատարման չափանիշներ	ա. թարգմանում է տեքստեր ուսումնասիրվող թեմաների շուրջ օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը բ. կարողանում է մայրենի լեզվում բացակայող օտար լեզվի բառերը թարգմանել համապատասխան համարժեքներով:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՈՍՔ, ՄԱԿԱՐԴԱԿ 1»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-016
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողների մոտ զարգացնել օտար լեզվով բանավոր հաղորդակցման հմտություններ՝ մենախոսություն և երկխոսություն վարելու կանոնները ըստ երկխոսության կոնկրետ տեսակի, կոնկրետ իրադրության, ինչպես նաև լեզվական և ոչ լեզվական միջոցների կիրառման՝ հաշվի առնելով գրուցակցի սոցիալական կարգավիճակը, լեզվական և վարքի հանրամշակութային նորմերը, խոսքի ռիթմիկ-ինչերանգային համապատասխանությունը երկխոսության հաղորդակցական նպատակներին և այլն:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հասկանալ դասախոսի կամ մեկ այլ անձի խոսքը անմիջական հաղորդակցության ժամանակ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է արձագանքում դասախոսի կամ մեկ այլ անձի ասածներին անմիջական հաղորդակցության ժամանակ բ. ճիշտ հարցադրումներ է անում խոսակցին
Ուսումնառության արդյունք 2	Բանավոր կապակցված խոսք կառուցել՝ նկարագրելով մարդկանց, իրեր, երևույթներ, իրադարձություններ, սեփական հույզերը կամ զգացումները՝ անհրաժեշտության դեպքում օգտվելով նկարներից, բանալի-բառերից և այլն
Կատարման չափանիշներ	ա. տրամաբանական հաջորդականությամբ նկարագրում է նկարում պատկերված որևէ անձի,

	<p>առարկա կամ իրավիճակ՝ օգտագործելով յուրացրած ակտիվ բառապաշարը</p> <p>բ. ճիշտ է բնութագրում շրջապատող երևույթները և իրադարձությունները</p> <p>գ. խոսում է առաջադրված որևէ ծանոթ իրադարձության մասին՝ անհրաժեշտության դեպքում օգտվելով բանալի-բառերից և ներկայացնելով իր վերաբերմունքը</p> <p>դ. քերականորեն ճիշտ է կառուցում խոսքը նկարը նկարագրելիս</p> <p>ե. ճիշտ է պատասխանում նկարի կամ տեքստի բովանդակությանը ուղղված հարցերին</p>
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կարճ երկխոսություն վարել, սկսել և շարունակել ծանոթ թեմաներով իրեն հետաքրքրող զրույցը՝ փոխանակելով մտքեր ու տեղեկություններ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կիրառում երկխոսություն վարելու կանոնները</p> <p>բ. առաջադրված իրադրության շուրջ վարում է կարճ երկխոսություն՝ բացատրելով ինչ-որ հարց կամ խնդիր՝ փոխանակելով մտքեր ու տեղեկություններ</p> <p>գ. ձևակերպում է իր տեսակետները, առաջարկություններ է անում, շփման ընթացքում օգտագործում է հաղորդակցական նպատակին համապատասխան լեզվական պարզ միջոցներ</p>
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Ներկայացնի ընթերցած ծավալուն նյութի հակիրճ բովանդակությունը և առանձնացնի կարևոր տեղեկատվությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. առաջադրված տեքստից ճիշտ դուրս է գրում տեղեկատվական միավորները</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ընթերցած նյութի բովանդակությունը</p> <p>գ. ճիշտ է պատասխանում է տեքստի բովանդակությանը ուղղված հարցերին:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՈՍՔ, ՄԱԿԱՐԴԱԿ 2»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-017
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ամրապնդել և խորացնել սովորողի հաղորակցման կարողությունները և հմտությունները անգլերեն լեզվի բանավոր խոսքի կիրառման վերաբերյալ, հիմնվելով մակարդակ 1 մոդուլի արդյունքների վրա:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-016 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Տեղեկացնել, նորություններ հաղորդել, հստակ տարանջատելով փաստերը և դեպքերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ տեղեկացնում է կատարված դեպքերի մասին՝ նշելով կարևոր փաստերը</p> <p>բ. ներկայացնում է նորությունները՝ ճիշտ մեկնաբանելով դրանք</p>
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Զրույց վարի տրված իրադրության կամ կարդացած /ունկնդրած/դիտած նյութի շուրջ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է պատասխանում ֆիլմի կամ նկարի բովանդակային հարցերին</p> <p>բ. ճիշտ է կառուցում խոսքը ֆիլմը կամ կարդացած /ունկնդրած/ տեքստը նկարագրելիս</p> <p>գ. արտահայտում է կարծիք դիտած, ունկնդրած կամ ընթերցած նյութի վերաբերյալ</p>
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Վարել երկխոսություն - ճշտել տեղեկությունը, ինչ-որ բան բացատրել
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ օգտագործում երկխոսությանը բնորոշ դիմելաձևը</p> <p>բ. ճիշտ է ձևակերպում հարցերը՝ խոսակցին դիմելիս</p> <p>գ. կարող է ճշտել անհրաժեշտ տեղեկությունը երկխոսության ընթացքում</p>
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Յանդես գա նախապես պատրաստված ելույթով՝ պատասխանելով հարցերին, որևէ հարցի մասին դիրքորոշում արտահայտել և հիմնավորել այն համապատասխան փաստարկներով
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ և սահուն ներկայացնում է որևէ թեմայով նախապես պատրաստած ելույթ</p> <p>բ. որևէ հարցի մասին արտահայտում է իր դիրքորոշումը և հիմնավորում այն համապատասխան փաստարկներով</p>

	գ.Ճիշտ է պատասխանում ելույթի բովանդակությանն ուղղված հարցերին
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՈՍՔ, ՄԱԿԱՐԴԱԿ 3»	
Մոդուլի դասիչը	ԹԲԳՄԱՔ 4-09-018
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ամրապնդել և խորացնել սովորողի հաղորակցման կարողությունները և հմտությունները անգլերեն լեզվի բանավոր խոսքի կիրառման վերաբերյալ, հիմնվելով մակարդակ 1 մոդուլի արդյունքների վրա:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹԲԳՄԱՔ 4-09-016, ԹԲԳՄԱՔ 4-09-017 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Խոսել մասնագիտական բնագավառում հաճախ հանդիպող թեմաների շուրջ՝ օգտագործելով մասնագիտական բառապաշար, լեզվական միջոցներ, խոսքային կաղապարներ և եզրույթներ՝ կատարելով սեփական եզրահանգումներ և հիմնավորելով դրանք
Կատարման չափանիշներ	ա. կապակցված խոսում է առաջադրված մասնագիտական թեմայի շուրջ բ. խոսքում առկա են մոդուլի ընթացքում յուրաքանչյուր մասնագիտական բառապաշարը, լեզվական միջոցները, խոսքային կաղապարները և եզրույթները գ. կատարում է սեփական եզրահանգումներ և հիմնավորում դրանք համապատասխան փաստարկներով դ. պատասխանում է առաջադրված հարցերին՝ ծավալվելով և հարստացնելով է իր տեսակետները լրացուցիչ փաստերով և համապատասխան օրինակներով
Ուսումնառության արդյունք 2	Ընդհանուր և մասնագիտական թեմաներով սահուն և համապատասխան հաղորդակցվել լեզուն կրողների հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. սահուն և անկաշկանդ շփվում է լեզուն կրողների հետ բ. ճիշտ է ընտրում համապատասխան լեզվական միջոցները, խոսքային կաղապարները, դարձվածաբանակն միավորներն ու եզրույթները
Ուսումնառության արդյունք 3	Ընթերցել գեղարվեստական ոչ ծավալուն ստեղծագործություն ամբողջությամբ ներկայացնել բովանդակությունը՝ արտահայտելով սեփական վերաբերմունքը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է վերարտադրում գեղարվեստական ոչ ծավալուն ստեղծագործության բովանդակությունը՝ անդրադառնալով մանրամասներին արտահայտում է սեփական վերաբերմունքը ընթերցածի մասին բ. կարողանում է պատասխանել պատմվածքի բովանդակային և ոչ բովանդակային հարցերին և ամփոփել պատվածքը:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ »	
Մոդուլի դասիչը	ԹԲԳՄԱՔ 4-09-019
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ թարգմանական փոխակերպումների, հնարների և եղանակների մասին գիտելիքներ, ինչպես նաև ձևավորել թարգմանական հնարներն ու եղանակները օգտագործելով թարգմանություն կատարելու կարողություններ և վերլուծական տիպի լեզվից համադրական լեզու և հակառակը թարգմանելիս առաջացած դժվարություններում ճիշտ կողմնորոշվելու կարողություններ: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կտիրապետի թարգմանչի կեղծ բարեկամներին, ֆոնային գիտելիքներին, կկատարի թարգմանության հավանականային կանխատեսում, կհասնի բնագրի և թարգմանության միջև համարժեքության, կտիրապետել իմաստային և ոճական համարժեքությանը, կհամալ թարգմանության բառային, շարահյուսական, քերականական խնդիրները: Կկատարի թարգմանություններ՝ օգտագործելով թարգմանական հնարները, եղանակները և հաջորդական թարգմանություն:

Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարարման կարգակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ թարգմանական փոխակերպումները, հնարները, եղանակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նշում թարգմանական հնարները բ. ճիշտ է նշում թարգմանական եղանակները գ. ճիշտ է նշում թարգմանական փոխակերպումները
Ուսումնառության արդյունք 2	Կիրարռել թարգմանական փոխակերպումները, հնարները, եղանակները թարգմանության ժամանակ
Կատարման չափանիշներ	ա. կիրառում է թարգմանական հնարները բ. կիրառում է թարգմանական եղանակները գ. կիրառում է թարգմանական փոխակերպումները
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ համատեքստի դերը թարգմանության ժամանակ ինչպես նաև թարգմանության նույնականության աստիճանները, թարգմանության բառային, շարահյուսական, քերականական խնդիրները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նշում համատեքստի դերը թարգմանության ժամանակ բ. ճիշտ է քվարկում թարգմանության նույնականության աստիճանները գ. ճիշտ է նշում թարգմանության բառային խնդիրները դ. ճիշտ է նշում թարգմանության շարահյուսական խնդիրները ե. ճիշտ է նշում թարգմանության քերականական խնդիրները
Ուսումնառության արդյունք 4	Թարգմանել տարաբնույթ տեքստեր, կատարել հաջորդական թարգմանություն՝ հասնելով բնագրի և թարգմանության նույնականության
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է թարգմանում տարաբնույթ տեքստերը՝ օգտագործելով թարգմանական հնարներն ու եղանակները բ. ճիշտ է կատարում հաջորդական թարգմանություն գ. կարողանում է հասնել բնագրի և թարգմանության նույնականության թարգմանության ժամանակ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՈԼՈՐՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԻ ԵՌԱԼԵԶՎՅԱՆ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-020
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել մասնագիտական նյութերը՝ ծրագրով նախատեսված եզրույթներ, կաղապարային ձևեր և արտահայտություններ պարունակող տեքստեր թարգմանելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-005 – ԹՐԳՄԱՔ 4-09-019 մոդուլները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարարման կարգակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հասկանալ միջին բարդության 250-300 բառ պարունակող մասնագիտական նյութը օտար լեզուներով
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պատասխանում մասնագիտական նյութի վերաբերյալ հարցերին՝ պահպանելով պաշտոնական, վարչարարական, գիտահանրամատչելի ոճերին բնորոշ բառային, քերականական և շարահյուսական ձևերը բ. համառոտ ճիշտ է ներկայացում նյութի հիմնական բովանդակությունը
Ուսումնառության արդյունք 2	Տիրապետել մասնագիտական եզրութաբանությանը, կաղապարային ձևերին և արտահայտություններին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է թարգմանում նյութը՝ օգտագործելով կոնկրետ համատեքստում համապատասխան եզրույթների համարժեքները բ. ճիշտ է թարգմանում կաղապարային ձևերն ու արտահայտությունները

	գ. ճիշտ է օգտագործում յուրացրած մասնագիտական եզրույթները սեփական շարահյուսական կառույցներում
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Թարգմանել մասնագիտական նյութը՝ պահպանելով բովանդակության իմաստային և ոճական նույնականությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացում բնագրի բովանդակությունը, դրա ոճական առանձնահատկությունները բ. ճիշտ է նշում նյութի ժանրային պատկանելությունը գ. ճիշտ է թարգմանում նյութը և պահպանում է բովանդակության իմաստային և ոճական նույնականությունը
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Վերարտադրել, քննարկել և վերլուծել մասնագիտական նյութը օտար լեզուներով
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մասնագիտական նյութի՝ ծրագրով նախատեսված եզրույթներ, կաղապարային ձևեր և արտահայտություններ պարունակող տեքստերի բովանդակությունը բ. ճիշտ է առանձնացնում նյութի հիմնական տեղեկատվությունը գ. ճիշտ է վերլուծում և քննարկում նյութը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՈՒՂԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՒՂԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԵՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-021
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողների մոտ զարգացնել հայերենի ուղղագրության և ուղղախոսության կանոններին տիրապետելու, ճիշտ գրելու և ճիշտ խոսելու կարողություններ և հմտություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կիրառել ուղղագրության կանոնները գրավոր խոսքում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է գործածում ձայնավորների ուղղագրության կանոնները և նրանցից շեղվող բացառությունները բ. ճիշտ է կիրառում երկհնչյունների ուղղագրությունը գ. ճիշտ է կիրառում բաղաձայնների և կրկնակ բաղաձայնների ուղղագրությունը դ. ճիշտ է կիրառում մի շարք ածանցներով կազմված բառերի ուղղագրությունը ե. ճիշտ է կիրառում գծիկով գրվող բառերի ուղղագրությունը զ. ճիշտ է կիրառում նախդրիներով բառերի ուղղագրությունը է. ճիշտ է կիրառում հատուկ անունների ուղղագրությունը
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Տիրապետել հայերենի ուղղախոսության կանոնների ամբողջությանը բանավոր խոսքում
Կատարման չափանիշներ	ա. բանավոր խոսքում ճիշտ է արտասանում ձայնավորները բ. բանավոր խոսքում ճիշտ է արտասանում և բաղադրիչը գ. բանավոր խոսքում ճիշտ է արտասանում բաղաձայնները և կրկնակ բաղաձայնները դ. բանավոր խոսքում ճիշտ է արտասանում երկհնչյունները
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կիրառել կետադրության կանոնները գրավոր խոսքում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում նախադասության բազմակի անդամների կետադրությունը բ. ճիշտ է կիրառում տրոհվող որոշչի հիմնական պայմանները գ. ճիշտ է կիրառում տրոհվող հատկացուցիչի և իմաստով չկապվող բառերի կետադրությունը դ. ճիշտ է կիրառում բացահայտիչի երեք տեսակների կետադրությունը ե. ճիշտ է կիրառում տրոհվող դերբայական դարձվածի կետադրությունը զ. ճիշտ է կիրառում կոչականի և ուրիշի ուղղակի խոսքի կետադրությունը է. ճիշտ է կիրառում տրոհվող բառերի և բառակապակցությունների կետադրությունը և շարադասությունը ը. ճիշտ է կիրառում ձայնարկությունների կետադրությունը

	<p>թ. ճիշտ է կիրառում միջանկյալ նախադասության կետադրությունը</p> <p>ժ. ճիշտ է կիրառում բարդ համադասական նախադասության կետադրությունը</p> <p>ի. ճիշտ է կիրառում բարդ ստորադասական նախադասության կետադրությունը</p> <p>լ. ճիշտ է կիրառում հրամայական եղանակի բայերի կետադրությունը</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ, ԲԱՌԱԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆ, ԲԱՌԱՊԱՆՆԱՐ ԵՎ ԴԱՐՉԱԾԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Սողուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-022
Սողուլի նպատակը	Սողուլի նպատակն է՝ հարստացնել ուսանողի բառագիտությունից, բառակազմությունից, բառապաշարից և դարձվածաբանությունից ունեցած գիտելիքների պաշարը, որը կօգնի նրանց կառուցել ճիշտ խոսք՝ զուրկ ավելորդաբանությունից և բառագործածական սխալներից: Ձևավորել ակտիվ հաղորդակցելու կարողություն:
Սողուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-021 մոդուլը:
Սողուլի գնահատման կարգը	Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուլտատային արդյունք 1	Կիրառել բառը և մասնագիտական եզրաբառերը՝ խուսափելով բառագործածական սխալներից
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ ընտրում բառերը խոսքը կառուցելիս</p> <p>բ. ճիշտ է գործածում մասնագիտական եզրաբառերը</p> <p>գ. խուսափում է օտարաբան բառերից</p> <p>դ. խոսքում օտարում է բարբառախոսությունը</p>
Ռեսուլտատային արդյունք 2	Գործածել բառակազմության ընծեռած ոճական հնարավորությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կազմում նոր բառեր բառակազմական տարբեր բաղադրիչների միացումից</p> <p>բ. ճիշտ է գործածում հապավումները</p> <p>գ. ճիշտ է համառոտագրում բառը</p>
Ռեսուլտատային արդյունք 3	Տիրապետել մասնագիտական բառապաշարին և բառապաշարային խմբերին
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. խոսքում ճիշտ է գործածում հոմանիշներն ու հականիշները</p> <p>բ. խոսքում ճիշտ է գործածում բառապաշարային խմբերը</p>
Ռեսուլտատային արդյունք 4	Կիրառել դարձվածքները՝ հաշվի առնելով խոսքային միջավայրը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ և տեղին է գործածում է խոսքի պատրաստի կաղապարները՝ դարձվածքները</p> <p>բ. ճիշտ է մեկնաբանում խոսքում գործածված դարձվածքների իմաստը</p>
Ռեսուլտատային արդյունք 5	Կազմել տարբեր ոճերի տեքստեր
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է տարբերակում ոճի տեսակները</p> <p>բ. խոսքում ճիշտ է կիրառում ոճի տեսակները</p>
Ռեսուլտատային արդյունք 6	Ներկայացնել բառարանների դերն, արժեքը և տեսակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բառարանների դերն ու արժեքը</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում առավել գործածական բառարանների տեսակները</p> <p>գ. ճիշտ է օգտվում բառարանից</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՁԵՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Սողուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-023
Սողուլի նպատակը	Սողուլի նպատակն է՝ զարգացնել սովորողի լեզվական տրամաբանությունը և մտածողությունը: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կհմանա քերականորեն իմաստավորել լեզվական երևույթները, ձևաբանական բոլոր հասկացությունները կհմաստավորի ու կարծեքավորի խոսքի մեջ:

Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարարման կարգակի ապահովումն է:
Ռեսուրսային արդյունք 1	Կիրառել գրավոր և բանավոր խոսքում լեզվաբովանդակային ձևակերպումներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում խոսքի մասերը և դրանց քերականական կարգերը բ. ճիշտ է կատարում բառի ձևաբանական փոփոխությունները գ. ճիշտ է կատարում բանավոր տեղեկատվական հաղորդում՝ պահպանելով ձևաբանական կանոնների օրինաչափությունները
Ռեսուրսային արդյունք 2	Ներկայացնել խոսքի տարբեր դրսևորումներում ձևաբանական բոլոր հասկացությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում խոսքում լեզվական միջոցները բ. խոսքի տեսակից ելնելով ճիշտ է կիրառում տվյալ տեսակին բնորոշ քերականական օրինաչափություններ գ. ճիշտ է կիրառում փոխադարձորեն պայմանավորվող շարույթները՝ հակադրությունն ընդգծելիս
Ռեսուրսային արդյունք 3	Քերականական իմաստ արտահայտող խոսքի մասերը ճիշտ գործածել գործառական ոճերում
Կատարման չափանիշներ	ա. խոսքում ճիշտ է կիրառում կապերը և շաղկապները, բ. խոսքում ճիշտ է կիրառում ձայնարկությունները, , վերաբերական գ. խոսքում ճիշտ է կիրառում մակբայները և ձայնարկությունները, դ. խոսքում ճիշտ է կիրառում հարաբերական բառերը
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԽՈՍՔ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-024
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ զարգացնել ուսանողի շարահյուսության վերաբերյալ գիտելիքները և խոսքի ճիշտ կառուցման կարողությունները: Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը կիմանա. նախադասության անդամների հարաբերությունը, կապակցման եղանակը, միջոցները, շարահյուսությունը, տեսակները ըստ հնչերանգի և խոսքի հաղորդակցման տիպերը, նախադասության կազմությունը:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-022, ԹՐԳՄԱՔ 4-09-023 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարարման կարգակի ապահովումն է:
Ռեսուրսային արդյունք 1	Ներկայացնել հաղորդակցման տիպերը և տեքստի կառուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է գործածում խոսքի հաղորդակցման տիպերը՝ բ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի կառուցվածքը, միավորման ու տրոհման եղանակներն ու միջոցները
Ռեսուրսային արդյունք 2	Կատարի բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում՝ պահպանելով նախադասության հնչերանգային տեսակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում հարցումները բ. ճիշտ է կազմում նախադասություններ՝ ըստ հնչերանգային տեսակների
Ռեսուրսային արդյունք 3	Պահպանել նախադասության շարահյուսությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կառուցում խոսքը՝ պահպանելով նախադասության տրամաբանական և հուզական շեշտը բ. ճիշտ է գործածում նախադասության անդամների շարահյուսությունը
Ռեսուրսային արդյունք 4	Ներկայացնել նախադասության տեսակները

Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կազմում պարզ և բարդ նախադասություններ բ. ճիշտ է օգտագործում պատճառահետևանքային հարաբերություն արտահայտող կառույցները
ՈՒՏՈՒՆՈՒՄԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Վերաշարադրի մեջբերվող խոսքը՝ պահպանելով բովանդակությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. մեջբերվող խոսքը վերաշարադրելիս ճիշտ է փոխում բառային կազմը, քերականական կառուցվածքը և հնչերանգը բ. կարողանում է առանց բառական ու քերականական կառուցվածքի փոփոխության, բառացի կերպով վերարտադրել մեջբերվող խոսքը գ. ճիշտ է ներկայացնում ներքին մենախոսության մեջբերումը, դրանց կապ տարբեր ոճի խոսքերի հետ
ՈՒՏՈՒՆՈՒՄԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Ներկայացնել ներդրյալ կառույցները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է գործածում ներդրյալ կառույցները բ. ճիշտ է մեկնաբանում ներդրյալ կառույցները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՕՊԵՐԱՑԻՈՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-025
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել համակարգչի սարքերի պարզագույն կառուցվածքին, օպերացիոն համակարգի հիմնադրույթներին, կազմությանը, նրա ուղեկցող ծրագրերին, ստանդարտ ծրագրերի օգնությամբ փաստաթղթերի, նկարների պատրաստման և մշակմանը, ինչպես նաև Internet ցանցի, E_mail էլեկտրոնային փոստի հիմնադրույթներին և ինֆորմացիոն ռեսուրսներին դիմելու WWW ծառայությունների դրույթներին, համակարգչի բեռնավորման սկզբունքներին: Մոդուլի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը կիմանա. նայլերի, թղթապանակների, ծրագրերի կանչագրերի ստեղծման, պատճենման, տեղափոխման, անվանափոխման, արխիվացման և ընդլայնման, սկավառակների հետ աշխատելու կարողությունները:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարարման կարգակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆՈՒՄԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Ներկայացնել անհատական համակարգիչների հիմնական պարամետրերը և ծրագրային ապահովումը, օպերացիոն համակարգի հիմնադրույթները, ինտերֆեյսի կարգավորումը, Internet-ից օգտվելու հիմնադրույթները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում համակարգչի պարզագույն կառուցվածքը, հիմնական պարամետրերը և ծրագրային ապահովումը բ. ճիշտ է կատարում Windows-ի աշխատանքային սեղանի արտաքին տեսքի փոփոխություններ գ. ճիշտ է կատարում ինտերֆեյսի կարգավորման գործողություններ դ. ճիշտ է կատարում կառուցվածքային փոփոխությունները, սարքերի ու ծրագրերի տեղադրումը և կարգավորումը ե. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքը պատուհանների, Start գլխավոր մենյուի և խնդրագոտու հետ զ. ճիշտ է օգտվում Internet-ի փնտրող համակարգերից և կապի ծառայություններից
ՈՒՏՈՒՆՈՒՄԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Կարողանալ օպերացիոն համակարգերի միջավայրում կատարել ֆայլերի, թղթապանակների, կանչագրերի և սկավառակների հետ տարբեր գործողություններ, աշխատել ստանդարտ գրաֆիկական և տեքստային խմբագրիչներով
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում ստանդարտ ծրագրերի թողարկումը և աշխատանք նրանց հետ բ. ճիշտ է ստեղծում, պատճենում, տեղափոխում, վերանվանում և հեռացնում ֆայլեր, թղթապանակներ, ծրագրերի կանչագրեր, դիտում հատկությունները գ. ճիշտ է կատարում հեռացված օբյեկտների վերականգնման և զամբյուղի հատկությունների կարգավորման աշխատանքները դ. ճիշտ է կատարում ֆայլերի և թղթապանակների արխիվացումն ու ընդլայնումը

	<p>ե. ճիշտ է կատարում օպերացիոն համակարգի ստանդարտ և ուղեկցորդ (Windows Explorer, My Computer) ծրագրերով աշխատանքներ</p> <p>զ. ճիշտ է կատարում սկավառակների վրա ինֆորմացիայի պատճենման, տեղափոխման, ֆորմատավորման և ստուգման աշխատանքները</p>
ՈՒՏՈՒՆՆԱԶՈՒՅՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Օգտագործել տեքստի պատրաստման համար տարբեր ազգային տառատեսակներ, ստուգող, վերականգնող և հակավիրուսային ծրագրեր, արխիվատորներ, կարգավորի տարածաշրջանային ստանդարտները:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ և վարժ է օգտագործում ստեղծաշարը</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում տեքստային և գրաֆիկական տեղեկատվության ստեղծման և մշակման գործողությունները</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում ֆայլերի հակավիրուսային ստուգման և վիրուսազերծման աշխատանքները</p> <p>դ. ճիշտ է կատարում արխիվացման (խտացման) և ընդլայնման գործողությունները</p> <p>ե. ճիշտ է տեղադրում ծրագրեր, դրայվերներ, հաստատում տարածաշրջանային ստանդարտները</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի անվտանգության և ինֆորմացիայի պահպանման կանոնները</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ, ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԳՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀՎՈՐՈՂԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-026
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է` ուսանողներին սովորեցնել տեքստային խմբագրիչների դերը որպես ինֆորմացիայի ստեղծման, մշակման, խմբագրման և պահպանման հիմնական միջոց, որոնք կիրառվում են համակարգչային գրագրության կազմակերպման համար, ինչպես նաև գործարար գրագրության ապահովման և հաղորդակցության միջոցները ցանցային միջավայրում, զանգվածային կիրառություն ունեցող խմբագրիչների ընդլայնված հնարավորությունները և ներկայացումների պատրաստման հիմնադրույթներն ու գործնական կիրառությունները ինֆորմացիայի մշակումը ավտոմատացնելու համար: Մոդուլի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը կկարողանա. ֆորմատավորել տեքստեր, փաստաթուղթը ձևավորել տարբեր գրաֆիկական պատկերներով ու սիմվոլներով, պատրաստել գործարարական փաստաթղթեր և պահպանել, տպել լոկալ կամ ցանցային տպիչներով, ուղարկել էլեկտրոնային փոստով կամ ցանցում գտնվող որևէ համակարգչի, նմուշի հիման վրա պատրաստել նոր փաստաթուղթ, պատրաստել տարբեր քանակի սյուներով և տողերով աղյուսակներ, կատարել գրաֆիկական պատկերի տեղադրում տեքստի մեջ, տեքստի վերադասավորում նկարի շուրջը, տեքստի որոշակի հատվածի փնտրում և փոխարինում, ստեղծել փաստաթղթի կրճատ ներկայացում, ավարտել աշխատանքը սահմանված ժամանակի ընթացքում:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-025 մոդուլից ստացած տեսական գիտելիքները և գործնական հմտությունները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆՆԱԶՈՒՅՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Ն երկայացնել տեքստային խմբագրիչների փուլերը և դերը որպես ինֆորմացիայի ստեղծման, մշակման, խմբագրման և պահպանման հիմնական միջոց, տեքստերի մշակման տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ինֆորմացիայի ստեղծման, մշակման, խմբագրման և պահպանման հիմնական միջոցները և տեքստերի մշակման տեխնոլոգիան</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստերի մուտքագրման ու պահպանման միջոցները որպես տեքստային տարբեր ֆորմատի փաստաթղթեր, որպես նմուշ</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստերի ձևավորման հրամանները, տառատեսակների ներկայացումը տարբեր ոճերով ու չափերով, տառերի և տողերի միջև հեռավորությունների, սահմանների, լուսանցքների տեղադրման ու փոփոխման հրամանները, տողերի դասավորման հրամանները</p>

	դ. Ճիշտ է ներկայացնում փաստաթուղթը տարբեր գրաֆիկական պատկերներով ու սիմվոլներով ձևավորելու հրամաններն ու գործիքները, տարբեր օգնող ծրագրերի հետ կապ ապահովող տեղամասերը
ՈՒՏՈՒՆՆԱԾՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Պատրաստել գործարարական փաստաթղթերի նմուշներ, կատարել տեքստի և փաստաթղթի ձևավորման աշխատանքներ, կատարել հղումներ ցանցային տպիչին կամ ցանցի որևէ համակարգչի
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է կատարում տեքստային խմբագրիչի միջավայրում ֆայլերի ստեղծման ու պահպանման գործողությունները բ. Ճիշտ է կատարում տեքստային խմբագրիչի գործիքների վահանակների, գործիքների տեղադրում և հեռացումը գ. Ճիշտ է ստեղծում պարզագույն տեքստային փաստաթղթեր և պահպանում տարբեր ֆորմատներով, ինչպես նաև պատրաստում փաստաթուղթ՝ նմուշի հիման վրա դ. Ճիշտ է օգտագործում տարբեր ազգային տառատեսակները ե. Ճիշտ է կատարում որևէ փաստաթղթի տառերի, տողերի և պարբերությունների ձևավորում, ֆոնի տեղադրում զ. Ճիշտ է կատարում բազմաէջ փաստաթղթերի համարակալումը և էջախորագրերի տեղադրումը, դիտումը տպելուց առաջ և էջերի պարամետրերի հաստատումը է. Ճիշտ է կատարում պատճենման և տեղափոխման գործողությունները ը. Ճիշտ է տեղադրում փաստաթղթում նկար, սիմվոլ և օբյեկտ թ. Ճիշտ ներկայացնում և պահպանում է աշխատանքի անվտանգության և ինֆորմացիայի պահպանման կանոնները ժ. Ճիշտ է կատարում փաստաթղթի անհրաժեշտ ոճերով ձևավորման աշխատանքները ի. Ճիշտ է պատրաստում տարբեր քանակի այլուներով և տողերով աղյուսակներ, վարժ ներածում է տվյալներ և ձևավորում եզրագծման գործիքների օգտագործմամբ լ. Ճիշտ է պատկերագրողում փաստաթուղթը խ. Ճիշտ է պատրաստում գործարարական ձևանմուշներ ծ. Ճիշտ է դասվորում գրաֆիկական պատկերը տեքստի շուրջ, տեքստը ճիշտ է վերադասավորում նկարի շուրջը, կատարում է տեքստի որոշակի հատվածի փնտրում և փոխարինում կ. Ճիշտ է կատարում ուղղագրության ստուգման, սխալի հայտնաբերման և ուղղման, ոճային սխալների հրամանները (անգլերեն և ռուսերեն տեքստերում) հ. Ճիշտ է կատարում ավտոուղղման և ավտոտեքստի տեղադրման գործողությունները ձ. Ճիշտ է օգտագործում տպիչը
ՈՒՏՈՒՆՆԱԾՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կատարել փաստաթղթերի կրճատ ներկայացում՝ օգտագործելով ստեղծած կամ ստացած որևէ փաստաթուղթ և ցուցադրել ներկայացումների խմբագրիչով
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է կատարում տրված փաստաթղթի կրճատումը բ. Ճիշտ է ստեղծում դրվագները և նրանց հաջորդականությունը գ. Ճիշտ է կազմակերպում դրվագների անցումները և նրանց ավտոմատ կատարումը դ. Ճիշտ է փոխում դրվագների հաջորդականությունը ե. Ճիշտ է տեղադրում անհրաժեշտ էֆեկտները և կցում ձայնային ուղեկցում զ. Ճիշտ է պահպանում ներկայացումը առանձին ֆորմատներով է. Ճիշտ է կատարում հոլովակի ստանդարտ ձևավորման միջոցները զ. Ճիշտ է կատարում գրաֆիկական պատկերներով ձևավորում
ՈՒՏՈՒՆՆԱԾՈՒՅՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Կատարել փաստաթղթերի ստացում և առաքում ֆաքսիմիլային ապարատների միջոցով, հեռախոսագծերի օգնությամբ, Internet մոլորակային համակարգչային ցանցի, էլեկտրոնային փոստի հատուկ ծառայությամբ
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է ներկայացնում գործարար գրագրության և հաղորդակցության հիմնադրույթները բ. Ճիշտ է կատարում փաստաթղթերի ստացման և առաքման գործողությունները գ. Ճիշտ է կարողանում օգտվել Internet մոլորակային համակարգչային ցանցի, էլեկտրոնային փոստի հատուկ

	<p>ծառայությունից</p> <p>դ. Ճիշտ է կատարում փաստաթղթերի ստացման և առաքման ձևերը ֆաքսիմիլային ապարատների միջոցով</p> <p>ե. Ճիշտ է կատարում WWW հատուկ ծառայությունում գրանցված տարբեր թեմաներին առընչվող փաստաթղթերին դիմելու ձևերը, ծառայություններում գործարարական բնույթի տեղեկատվության ստացման սկզբունքները</p> <p>զ. Ճիշտ է կատարում տեղային ցանցի մասնակիցների միջև փաստաթղթերի փոխանակության ապահովման, ինչպես նաև դրանց համատեղ մշակման մեթոդները:</p>
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՄԱԿՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱԸ 4-09-027
Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է՝ ուսանողներին սովորեցնել էլեկտրոնային աղյուսակների պատրաստման, թվային արժեքների հետ թվաբանական գործողությունների կատարման խնդիրները, ինչպես նաև տվյալների դասակարգման, բազմաէջ և բազմաթերթ աղյուսակների հետ աշխատելու միջոցները, աշխատանքների ժամանակային դիագրամների կազմումը, հաշվարկային գործողությունների ու տվյալների հետազոտության խնդիրները ավտոմատացման հիմնադրույթները:</p> <p>Մոդուլի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը կկարողանա. ստեղծել էլեկտրոնային աղյուսակ, կատարել գործողություններ աշխատանքային գրքի, թերթերի հետ, մշակել և պահպանել էլեկտրոնային աղյուսակների ձևեր որպես նմուշ, կատարել հաշվարկային գործողություններ թվային, դրամական, հաշվապահական և այլ տվյալների հետ՝ տարբեր ֆունկցիաների օգնությամբ:</p>
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱԸ 4-09-026 մոդուլից ստացած տեսական գիտելիքները և գործնական հմտությունները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարարման կարգով:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել աղյուսակային խմբագրիչների կառուցվածքը, էլեկտրոնային աղյուսակների պատրաստման, ձևավորման, տվյալների մուտքագրման և տարբեր տիպերի տվյալների հետ աշխատանքի սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ճիշտ է ներկայացնում աղյուսակների հետ օգտագործվող հրամանային մենյուի կետերը և գործիքները</p> <p>բ. Ճիշտ է կատարում աշխատանքային թերթերի վերանվանումը, ավելացումը, հեռացումը, տեղափոխումը, պահպանումը</p> <p>գ. Ճիշտ է կատարում աղյուսակներում տարբեր տիպերի տվյալների մուտք, խմբագրում և աղյուսակի ձևավորում</p> <p>դ. Ճիշտ է կատարում աղյուսակների վանդակների ֆորմատավորման և եզրագծման գործողությունները,</p> <p>ե. Ճիշտ է կառուցում տարատեսակ գրաֆիկներ ու դիագրամներ</p> <p>զ. Ճիշտ է հաստատում ինֆորմացիայի անվտանգության ռեժիմները, դիտարկում տպելուց առաջ և տպում</p> <p>է. Ճիշտ է կատարում նույնատիպ ավտոլրացման, ավտոլցման, հաճախակի կրկնվող ցուցակների ստեղծման կարգը</p> <p>ը. Ճիշտ է կատարում ամսաթվային, թվային տվյալներ պարունակող վանդակների ֆորմատավորման գործողությունները,</p> <p>թ. Ճիշտ է ներկայացնում սխալների հաղորդագրությունները</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ կատարել էլեկտրոնային աղյուսակների և ձևերի մշակում, պահպանել որպես նմուշ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ճիշտ է պատրաստում տարբեր քանակի սյուներով և տողերով աղյուսակներ, վարժ ներածում տվյալներ և ձևավորում եզրագծման գործիքների օգտագործմամբ</p> <p>բ. Ճիշտ է կատարում թվային արժեքներ պարունակող վանդակների հետ թվաբանական գործողություններ ներկառուցված ֆունկցիաների օգնությամբ</p> <p>գ. Ճիշտ է կատարում աղյուսակների ստեղծման և մշակման գործողությունները որևէ գործարարական փաստաթղթի պատրաստման օրինակի վրա</p> <p>դ. կարողանում է ստեղծել բազմաթերթ աշխատանքային գիրք և թերթերը անվանափոխել առաջադրանքի համապատասխան</p>

	<p>անուններով</p> <p>ե. ճիշտ է կատարում էլեկտրոնային աղյուսակի անհրաժեշտ ոճերով ձևավորման աշխատանքները, բազմաէջ փաստաթղթերի համարակալումը</p> <p>զ. ճիշտ է ցուցադրում միաժամանակ տարբեր աշխատանքային թերթերը և կապ հաստատում թերթերի միջև և ցույց է տալիս մի թերթի կապված վանդակում կատարված փոփոխության հետևանքով տեղի ունեցող փոփոխությունը մյուս թերթի համապատասխան վանդակում</p> <p>է. ճիշտ է պահպանում աղյուսակը որպես նմուշ հետագա օգտագործման համար</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ մակրոիրամանների կիրառմամբ կատարել տվյալների ավտոմատացված մշակում և հետազոտում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կատարում տողերի, սյուների տեղադրումը, հեռացումը, թաքցումը և խմբավորումը</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում տրված աղյուսակում պահանջվող դասակարգման գործողությունը</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում աղյուսակում տվյալների զտման գործողությունը տարբեր պայմանների միջոցով</p> <p>դ. ճիշտ է կազմակերպում միջանկյալ արդյունքների որոշման քայլերը</p> <p>ե. ճիշտ է կատարում պայմանով ֆորմատավորում</p> <p>զ. ճիշտ է տեղադրում տվյալների մուտքի արգելման ռեժիմը</p> <p>է. ճիշտ է տեղադրում էջի պարամետրերը, էջախորագրերը, համարակալում և դիտարկում տպելուց առաջ</p> <p>ը. ճիշտ է սառեցնում տողը կամ սյունը, թաքցնում, խմբավորում վանդակները</p> <p>թ. ճիշտ է օգտագործում տպիչը էլեկտրոնային աղյուսակները տպելիս</p> <p>ժ. պահպանում է աշխատանքի և ինֆորմացիայի անվտանգության ապահովման կանոնները:</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ԲԱԶԱՆԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»	
Սողուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱԲ 4-09-028
Սողուլի նպատակը	<p>Սողուլի նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել տվյալների բազաների ստեղծման, մշակման, նրանց սպասարկման և կազմակերպման հիմնական փուլերը, գործնական բնույթ կրող աղյուսակներում տարբեր տիպերի տվյալների մուտքագրման, նրանց տվյալների ու հատկանիշների ընտրության, թվային արժեքների հետ թվաբանական գործողությունների կատարման խնդիրները, ինչպես նաև տվյալների դասակարգման և զտման: Իրար հետ կապված երկչափ աղյուսակների մեջ փոփոխության, նրանց կապերի տեղադրման գործընթացը:</p> <p>Սողուլի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը կկարողանա. ստեղծել բազա մեկ առարկայական տիրույթի տարբեր իրողությունների և իրական օբեկտների, պրոցեսների եղելությունների կամ երևույթների մասին տեղեկություններով, ստեղծել աղյուսակներ ընտրելով դաշտերի կազմությունը և հաջորդականությունը և կապել այդ աղյուսակները, ընտրել պարզագույն տվյալի տիպը, կապել դաշտերը, ստեղծել հարցումներ, հաշվետվություններ, ձևեր: Ստանալ տեղեկատվություն կապերի օգնությամբ, դասակարգել և գտել տվյալները:</p>
Սողուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱԲ 4-09-027 մոդուլից ստացած տեսական գիտելիքները և գործնական հմտությունները:
Սողուլի գնահատման կարգը	Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ռեյացիոն տվյալների բազայի ստեղծման փուլերը և աշխատանքի սկզբունքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բազայի ստեղծման փուլերը</p> <p>բ. ճիշտ է տեղադրում և ներկայացնում գործիքների տողերը</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում աղյուսակների, հարցումների, հաշվետվությունների և ձևերի ստեղծման գործընթացը</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալների դասակարգման և զտման, տվյալների պահպանման գործողությունները</p>

	ե. ճիշտ է ներկայացնում իրար հետ կապված երկչափ աղյուսակների մեջ փոփոխության, նրանց կապերի տեղադրման գործընթացը և տիպերը
ՈՒՏՈՒՆՆԱԾՈՒՅՈՒՅՈՒՄՆԵՐ 2	Ստեղծել բազա, օգտագործել աղյուսակների հետ աշխատելու միջոցները: Ստանալ տեղեկատվություն կապերի օգնությամբ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ստեղծում բազա, ընտրում դաշտերի տվյալի տիպերը և հատկանիշները բ. ճիշտ է մուտքագրում աղյուսակը գ. ճիշտ է կապում դաշտերը ինֆորմացիայի ավտոմատ մուտքագրման համար դ. ճիշտ է ստեղծում հղումներ այլ աղյուսակներին, ֆայլերին կամ ինտերնետային էջերին ե. ճիշտ է ստեղծում հարցումներ տարբեր պայմանների միջոցով զ. ճիշտ է ներկայացնում տեղեկություններ հաշվետվությունների միջոցով է. ճիշտ է ստեղծում ձևեր նոր ինֆորմացիայի մուտքագրման համար ը. ճիշտ է կապում աղյուսակներ՝ տարբեր տիպերով թ. ճիշտ է կատարում հաշվարկներ բանաձևերի օգնությամբ
ՈՒՏՈՒՆՆԱԾՈՒՅՈՒՅՈՒՄՆԵՐ 3	Կատարել աղյուսակների մեջ տվյալների ավելացման և մշակման գործողություններ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է տեղադրում և հեռացնում աղյուսակի մեջ տողեր, սյուներ և տվյալներ բ. ճիշտ է ֆորմատավորում աղյուսակը գ. ճիշտ է կատարում էջերի պարամետրերի փոփոխություն և հաստատում դ. ճիշտ է գտնում և դասակարգում աղյուսակը:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՀԻՍՈՒՆՔՆԵՐ»	
Սողուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱԲ 4-09-029
Սողուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողին հաղորդել գիտելիքներ մաքսային գործի հիմնական դրույթների և նրա կազմակերպման մասին: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը տեղյակ կլինի մաքսային իրավա հարաբերությունների ձևավորմանը և ստանա համակարգված գիտելիքներ մաքսային գործի արաջացման հիմքերի, պատճառների և մասնագիտության պատմության մասին:
Սողուլի տևողությունը	34 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Սողուլի գնահատման կարգը	Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆՆԱԾՈՒՅՈՒՅՈՒՄՆԵՐ 1	Ներկայացնել մաքսային իրավունքի սուբյեկտները և աղբյուրները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մաքսային սուբյեկտները և աղբյուրները բ. ճիշտ է ներկայացնում մաքսային քաղաքականությունը գ. ճիշտ է ներկայացնում մաքսային տարածքը և մաքսային սահմանը
ՈՒՏՈՒՆՆԱԾՈՒՅՈՒՅՈՒՄՆԵՐ 2	Ներկայացնել մաքսային մարմինների կարուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ ԿԱ Պետական Եկամուտների կոմիտեի կառուցվածքը բ. ճիշտ է ներկայացնում վերադաս մաքսային մարմնի տարածաշրջանային մաքսատները գ. ճիշտ է ներկայացնում տարածաշրջանային մաքսատների մաքսային կետերը
ՈՒՏՈՒՆՆԱԾՈՒՅՈՒՅՈՒՄՆԵՐ 3	Ներկայացնել մաքսային գործի պատմությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մաքսային գործի առաջացման հիմքերը և անցած ճանապարհը բ. ճիշտ է ներկայացնում ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո նրա կարգավիճակը

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹԲԳՄԱԸ 4-09-030
Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ տնտեսագիտության ընդհանուր հիմունքների վերաբերյալ և ձևավորել մասնագիտական ոլորտում տնտեսագիտության գործառնական առանձնահատկություններին տիրապետելու կարողություններ :</p> <p>Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը կհմանա տնտեսագիտական հիմնական և հենքային հասկացությունները, շուկայագիտության հիմունքները և շուկայական համակարգի բաղադրիչները, ձեռնարկատիրական գործունեության համակարգը, ֆինանսավարկային համակարգը (բանկեր, հարկեր, վարկեր): Կհմանա տարբեր սպառողների, արտադրողների, կամ ծառայությունների մատուցողների, պետական մարմինների միջև ձևավորվող ապրանքային, աշխատանքային (վարձատրության), շուկայական, ֆինանսական, հարկային և այլ հարաբերությունները, կկարողանա մշակել դրանց նպատակային օգտագործման մեխանիզմները, և գտնել իր գործողությունների արդյունավետության ապահովման հնարավորությունները: Կկարողանա գտնել և օգտագործել անհրաժեշտ տնտեսական տեղեկատվությունը: Կհմանա մասնագիտական ոլորտի զարգացման հիմնական միտումները, արտաքին միջավայրի հնարավորությունները և տնտեսության զարգացման քաղաքականության ուղղությունները: Կկարողանա կառուցել նպատակային գործողություններ և տնտեսական ռեսուրսների համադրման մեխանիզմները: Կկարողանա գնահատել իր հնարավորությունները, ստեղծել ապրանքային արտադրության կամ ծառայությունների մատուցման իր ոճը, գնայի ճկուն համակարգ: Կհմանա բանկային գործարքների ձեռք և վարկավորման սկզբունքները, հարկերի ձևերը և դրանց գանձման մեխանիզմները: Կկարողանա մշակել բիզնես-պլան: Կհմանա աշխատանքի վարձատրության ձևերը, ինչպես նաև համագործակցային արժեքի կիրառման հնարավորությունները: Կկարողանա ցուցաբերել նախաձեռնողություն և հնարամտություն:</p>
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է լիարժեքորեն տիրապետի «Մաթեմատիկա», «Հասարակագիտություն», «Ինֆորմատիկա և ՏՀՏ» առարկաներին առնվազն հանրակրթական հիմնական ծրագրի ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ տնտեսագիտական հիմնական և հենքային հասկացությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում տնտեսագիտության տեսության հիմնական դրույթները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում տնտեսական ռեսուրսներն ու արտադրական գործոնները, ապրանքի և տնտեսական այլ հասկացությունները.</p> <p>գ. ճիշտ է նկարագրում տնտեսագիտական կատեգորիաների օգտագործման դեպքերը և նպատակները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում նպատակային գործողությունների և տնտեսական ռեսուրսների համադրման մեխանիզմները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ շուկայագիտությունը և շուկայական համակարգի բաղադրիչները.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում շուկայագիտություն հասկացությունը, դրա սկզբունքները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում շուկայական համակարգի բաղադրիչները, դրանց հարաբերակցությունը և փոխադարձ ազդեցություն</p> <p>գ. գտնում և ճիշտ է օգտագործում անհրաժեշտ տնտեսական տեղեկատվությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ ձեռնարկատիրական գործունեության համակարգը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է նկարագրում ձեռնարկատիրական գործունեության ձևերը.</p> <p>բ. ճիշտ է նկարագրում բիզնես-պլանի մեխանիզմները և դրանց հիմքերը.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում տնտեսական միջավայրը և իր գործողությունների արդյունավետությունն ապահովող</p>

	հնարավորությունները դ. Ճիշտ է ներկայացնում նախաձեռնողականությունը և հնարամտության իր մոտեցումները: ե. Ճիշտ է նկարագրում աշխատանքի վարձատրության ձևերը,
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Իմանալ ֆինանսավարկային համակարգի բաղադրիչները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է ներկայացնում ֆինանսավարկային համակարգի բաղադրիչները. բ. Ճիշտ է նկարագրում բանկային գործարքների ձևերը. գ. Ճիշտ է նկարագրում վարկավորման սկզբունքները և հիմքերը. դ. Ճիշտ է ներկայացնում հարկերի և տուրքերի ձևերը, դրանց գանձման մեխանիզմները:
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Իմանալ մասնագիտական ոլորտի զարգացման հիմնական միտումները, արտաքին միջավայրի հնարավորությունները և տնտեսության զարգացման քաղաքականության ուղղությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է նկարագրում մասնագիտական ոլորտի զարգացման հիմնական միտումները. բ. Ճիշտ է ներկայացնում պետական քաղաքականության համատեքստում իր բիզնեսի հնարավորությունները գ. Ճիշտ է ներկայացնում նպատակային գործողությունների և տնտեսական ռեսուրսների համադրման մեխանիզմները
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Իմանալ բիզնես-պլանի մշակման մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև կազմակերպության հիմնական տեխնիկատնտեսական գործունեության ցուցանիշների հաշվարկի ընդունված մեթոդաբանությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է նկարագրում բիզնես-պլանի մշակման մեթոդաբանությունը, կառուցվածքը և իր աշխատանքին վերաբերող գործառնությունները. բ. Ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության հիմնական տեխնիկատնտեսական գործունեության ցուցանիշների հաշվարկի ընդունված մեթոդաբանությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՀՀ ՕՐԵՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-031
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ մաքսային ծառայության մասին ՀՀ օրենսդրության ոլորտը կարգավորող ՀՀ օրենսդրության և օրենքի և այդ ոլորտը կարգավորող իրավական ակտերի գործի հիմնական դրույթների և ՀՀ մաքսային սահմանով ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների տեղափոխման կարգի մասին : Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը տեղյակ կլինի այդ օրենքով նախատեսված մաքսային ծառայողների իրավունքների և արտոնությունների և նրանց տրվող կոչումների և շնորհման, նրանց աշխատանքի ընդունման կարգին:
Մոդուլի տևողությունը	34 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Ներկայացնել մաքսային ծառայություն հասկացությունը և աշխատանքի ընդունման և վերապատրաստման կարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի ընդունման մրցույթի ընթացակարգը բ. Ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի ընթացքում վերապատրաստման կարգը գ. Ճիշտ է ներկայացնում մաքսային ծառայողներին ներկայացվող պայմանները
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Ներկայացնել մաքսային ծառայողներին տրվող հատուկ կոչումները և շնորհման ձևը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է ներկայացնում մաքսային ծառայողներին տրվող հատուկ կոչումները բ. Ճիշտ է ներկայացնում մաքսային ծառայողներին տրվող հատուկ կոչումների շնորհման կարգը գ. Ճիշտ է ներկայացնում ծառայողների իրավական վիճակը, նրանց իրավունքներն ու պարտականությունները
ՈՒՏՈՒՆՆԱԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Ներկայացնել ՀՀ մաքսային սահմանով ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների տեղափոխումը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների տեղափոխման ռեժիմները

	բ. ճիշտ է ներկայացնում մաքսային ռեժիմի ընտրությունը և փոփոխությունը գ ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ մաքսային սահմանային կետում ապրանքների տեղափոխման ժամանակ թույլատրվող և արգելվող ապրանքների ցանկը
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՀ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԱԳՐՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՈՂՎԱԾՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-032
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ մաքսային գործի հետ կապված ապրանքների լիցենզավորման և մաքսային պահեստներում հսկողության ներքո ապրանքների պահպանության, ապրանքների հայտարարագրման, ձևակերպման, մաքսային հսկողության և ապրանքի ծագման երկրի վերաբերյալ: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կիմանա լիցենզավորման ենթակա ապրանքները, մաքսային միջնորդական, փոխադրողի գործունեությունը, կծանոթանա ապրանքների տեղափոխման հայտարարագրման ձևակերպման և ապրանքի ծագման երկրի համապատասխան ձևին:
Մոդուլի տևողությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-031 մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ապրանքների լիցենզավորման կարգը և անհրաժեշտ փաստաթղթերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է թվարկում լիցենզավորման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը բ. ճիշտ է ներկայացնում լիցենզավորման ընթացակարգը գ. ճիշտ է ներկայացնում լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակները
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել մաքսային միջնորդի, փոխադրողի գործունեության արդյունքում վկայականի հանձնման կարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մաքսային միջնորդի իրավունք ստանալու պահանջները բ. ճիշտ է ներկայացնում մաքսային փոխադրողի գործունեությունն իրականացնող կազմակերպությանը ներկայացվող պահանջները գ. ճիշտ է ներկայացնում վկայականի հանձնման կարգը
Ուսումնառության արդյունք 3	Լրացնել հայտարարատուի կողմից ապրանքների հայտարարագրման թերթիկը և նրանում ներկայացվող փաստաթղթերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է լրացնում հայտարարագրման թերթիկը բ. ճիշտ է թվարկում հայտարարագրման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ապրանքի ձևակերպման և ծագման երկրի որոշման կարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում ապրանքի ձևակերպումը բ. ճիշտ է ձևակերպում ապրանքի տեղափոխման ընտրողականությունը գ. ճիշտ է որոշում ապրանքի ծագման երկիրը
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԳԱՆՁՈՒՄՆԵՐ- ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-033
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ մաքսային արժեքի որոշման և ապրանքների տեղափոխման համար մաքսային վճարների գանձման վերաբերյալ: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա հաշվարկել ՀՀ մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների մաքսային արժեքը և գանձվող վճարների չափը:
Մոդուլի տևողությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-032 մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար

	մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Ներկայացնել մաքսային արժեքի որոշման դրույթները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում ապրանքների տեսակները բ. ճիշտ է կատարում ապրանքների նույնականացումը գ. ճիշտ է ներկայացնում մաքսային արժեքի որոշման վերջնական դրույթները
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Ներկայացնել մաքսային արժեքի որոշման կանոնները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում որոշման կանոնները բ. ճիշտ է կատարում դասակարգման կանոնի փոփոխությունը գ. ճիշտ է որոշում ապրանքի մաքսային արժեքը
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Ներկայացնել մաքսային վճարումների գանձման տեսակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում գանձման որոշման կանոնները բ. ճիշտ է որոշում գանձման չափը գ. ճիշտ է որոշում գանձման վճարման առկա արտոնությունը
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-034
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ ֆիզիկական անձանց և կազմակերպությունների կողմից տեղափոխվող ապրանքների մաքսային հսկողության իրականացման, նրանց հայտարարագրման, մաքսային ձևակերպման ընթացակարգի վերաբերյալ: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա լրացնել մաքսային գործին առնչվող բոլոր ձևաթղթերը և կատարի Trade World Manager ծրագրով ապրանքների հայտարարագրումը:
Մոդուլի տևողությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-033 մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Լրացնել մաքսային գործին առնչվող բոլոր ձևաթղթերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է լրացնում հայտարարագիրը բ. ճիշտ է լրացնում հաշիվ-ապրանքագրում պահանջվող տվյալները գ. ճիշտ է լրացնում ՄՎ 1,2,5, 10, 11 30,33 փաստաթղթերը
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Ներկայացնել Trade World Manager ծրագրի պահանջները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ծրագիրը բ. ճիշտ է կիրառում ծրագիրը
ՈՒՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Ներկայացնել հայտարարագրում Trade World Manager ծրագրով
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում հայտարարագրման ընտրողականությունը բ. ճիշտ է վերահսկում ընտրողականության հետ կապված հարցերը/ մաքսային կանոնների խախտում/ գ. ճիշտ է կատարում հայտարարագրում Trade World Manager ծրագրով
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ »	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-035
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ օդային, ցամաքային սպասարկման կառավարման և սպասարկման ու սպասարկման կազմակերպման աղբյուրների և սուբյեկտների մասին: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա կիրառել սպասարկման և կառավարման կազմակերպման մեթոդները

	համապատասխան տարածքներում:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարարման կարգակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել կառավարման և սպասարկման կազմակերպման աղբյուրները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպման և սպասարկման ոլորտը բ. ճիշտ է ներկայացնում ոլորտում ապահովագրության կիրառման կարգը գ. ճիշտ է ներկայացնում կառավարման և սպասարկման պահանջները
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել կառավարման և սպասարկման կազմակերպման սուբյեկտները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպման և սպասարկման ոլորտում ներգրավված սուբյեկտներին բ. ճիշտ է ներկայացնում կառավարման և սպասարկման սուբյեկտներին ներկայացվող պահանջները
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել սպասարկման և կառավարման կազմակերպման մեթոդները համապատասխան տարածքներում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման և կառավարման կազմակերպման մեթոդները համապատասխան տարածքներում բ. ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման և կառավարման կազմակերպման հիմնական ծառայությունները
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՄ ՎՈՐՉԱՎԱՆ ԵՎ ՔՐԵԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-036
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ մաքսային գործում քրեական և վարչական պատասխանատվության մասին: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա ներկայացնել մաքսանենգության, մաքսային կանոնների խախտման և թմրամիջոցների տեղափոխման դեպքում կիրառվող պատժաչափերը, տուգանքները:
Մոդուլի տևողությունը	20 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-034 մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարարման կարգակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել մաքսային վարչական և քրեական պատասխանատվության կարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է իրականացնում վարչական վարույթը բ. ճիշտ է լրացնում վարչական և քրեական պատասխանատվության համապատասխան ձևը գ. ճիշտ է որոշում վարչական տույժի չափը ըստ ՀՀ մաքսային օրենսգրքի համապատասխան հոդվածի
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել գործերի վարույթը մաքսանենգության և մաքսային կանոնների խախտման դեպքում
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնում է խախտման մասին վկայող համապատասխան փաստաթղթերը և/կամ արգելված ապրանքը բ. ճիշտ է ներկայացնում պատժաչափերը և տուգանքները մաքսանենգության և մաքսային կանոնների խախտման դեպքում գ. ճիշտ է կատարում արձանագրության կազմումը
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել մշակութային արժեքների, զինամթերքի, ռադիոակտիվ, պայթուցիկ նյութերի ապօրինի տեղափոխման դեմ տարվող պայքարը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում արգելվող ապրանքների ցանկը բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ-ում մշակութային արժեքների, զինամթերքի, ռադիոակտիվ, պայթուցիկ նյութերի և թմրամիջոցների ապօրինի տեղափոխման դեմ տարվող պայքարը ըստ ՀՀ մաքսային օրենսգրքի գ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ մաքսային սահմանով ապօրինի տեղափոխման դեմ տարվող պայքարը ըստ ՀՀ մաքսային

	օրենսգրքի վերահսկելի մատակարարման դեպքում
ՍՈՐՈՒՄԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՀ ՕՐԵՆՍՊՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱԹ 4-09-037
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ իրավական համակարգի և նրա կառուցվածքի մասին: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա ներկայացնել ՀՀ իրավական, օրենսդրական և դատական համակարգը
Մոդուլի տևողությունը	78 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ՀՀ օրենսդրական համակարգի կառուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ օրենսդրության կառուցվածքը բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ սահմանադրությամբ նախատեսված մաքսային գործի հետ կապված հոդվածները գ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ օրենսդրության կարուցվածքի առանձնահատկությունները
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ՀՀ դատական համակարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ հատկապես համակարգի կառուցվածքը բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ դատական համակարգում կիրառվող օրենքները կապված մաքսային գործի հետ գ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ դատական համակարգում պատժաչափերը մաքսային կանոնների խախտման դեպքում
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ՀՀ քաղաքացու սահմանադրական իրավունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ սահմանադրությամբ նախատեսված քաղաքացու իրավունքներն ու պարտականությունները բ. ճիշտ է ներկայացնում սահմանադրական իրավունքի սկզբունքները գ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ մաքսային սահմանային կետում քաղաքացու սահմանդրական իրավունքները
ՍՈՐՈՒՄԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱԹ 4-09-038
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ միջազգային իրավական համակարգի և կարուցվածքի մասին: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա ներկայացնել միջազգային իրավունքի համակարգը և ճյուղերը, միջազգային պայմանագրերի կնքման ընթացակարգը:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել միջազգային իրավունքի համակարգը և ոլորտները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում միջազգային իրավունքի ոլորտները բ. ճիշտ է ներկայացնում միջազգային իրավունքի սկզբունքները գ. ճիշտ է ներկայացնում միջազգային իրավունքի համակարգի կարուցվածքը
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել միջազգային իրավունքի սուբյեկտ և օբյեկտ հասկացությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում միջազգային իրավունքի սուբյեկտ և օբյեկտ հասկացությունները բ. ճիշտ է ներկայացնում միջազգային իրավունքի օբյեկտի և սուբյեկտի փոխհարաբերությունների բոլոր ձևեր ու տեսակները գ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ օրենսդրության հիմունքները միջազգային իրավունքի մասով
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել միջազգային պայմանագրերի կնքման ընթացակարգը

Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է թվարկում խոշոր միջազգային կազմակերպությունների անվանացանկը հայտարարագրման թերթիկը բ. ճիշտ է ներկայացնում միջազգային կազմակերպություններ- ՀՀ համագործակցության շրջանակը գ. ճիշտ է ներկայացնում միջազգային պայմանագրերի կնքման ընթացակարգը
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՀ ԻՐԱՎԱՊԱՐ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-039
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ Հայաստանի Հանրապետության իրավապահական մարմինների համակարգի, կառուցվածքի գործունեության ոլորտների ձևերի հետ: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա ներկայացնել իրավապահ մարմինների համակարգը և գործունեության շրջանակը:
Մոդուլի տևողությունը	34 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության իրավապահ մարմինների համակարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է թվարկում իրավապահ մարմինները բ. ճիշտ է ներկայացնում իրավապահ մարմինների համակարգի կառուցվածքը գ. ճիշտ է ներկայացնում իրավապահ մարմինների հիմնական խնդիրները
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ՀՀ իրավապահ մարմինների գործունեության շրջանակը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ սահմանադրության՝ իրավապահ մարմիններին վերաբերվող հոդվածները բ. ճիշտ է ներկայացնում մաքսային մարմնի համագործակցությունն այլ պետական մարմինների հետ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել Դատարանի և իրավապահական մարմինների կազմակերպման և գործունեության մասին օրենսդրական ակտերի ընդհանուր բնութագիրը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում իշխանությունների բաժանման սկզբունքը բ. ճիշտ է դասակարգում իրավական ակտերը գ. ճիշտ է ներկայացնում դատարանի աշխատակազմը և աշխատանքի կազմակերպումը
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԹՐԳՄԱՔ 4-09-040
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ ֆիզիկական անձանց և կազմակերպությունների կողմից տեղափոխվող ապրանքների մաքսային հսկողության իրականացման, նրանց հայտարարագրման, մաքսային ձևակերպման ընթացակարգի վերաբերյալ: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա լրացնել մաքսային գործին առնչվող բոլոր ձևաթղթերը և կատարի Trade World Manager ծրագրով ապրանքների հայտարարագրումը:
Մոդուլի տևողությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԹՐԳՄԱՔ 4-09-031, ԹՐԳՄԱՔ 4-09-032, ԹՐԳՄԱՔ 4-09-033 մոդուլները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել մաքսային արժեքի որոշման դրույթները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում ապրանքի արժեքի որոշման դրույթների տեսակները բ. ճիշտ է կատարում ապրանքի արժեքի որոշման դրույթների նույնականացումը

	գ. ճիշտ է կատարում մաքսային արժեքի որոշման վերջնական դրույթները
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել Trade World Manager ծրագրի պահանջները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կիրառում ծրագիրը բ. ճիշտ է կիրառում ծրագիրը
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել հայտարարագրում Trade World Manager ծրագրով
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում հայտարարագրման ընտրողականությունը բ. ճիշտ է վերահսկում ընտրողականության հետ կապված հարցերը/ մաքսային կանոնների խախտում/ գ. ճիշտ է կատարում հայտարարագրում Trade World Manager ծրագրով

Միջին մասնագիտական կրթության 0208 «Թարգմանություն և մաքսավարություն» մասնագիտության օրինակելի ուսումնական պլան

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթ-ների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ, ժամ	Ուսուցման երաշխավորվող տարին
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ		108	72	1
2	Տնտեսագիտության հիմունքներ		81	54	3
3	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		81	54	2
4	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	1
5	Պատմություն		81	54	1
6	Ֆիզիկական կուլտուրա		186	186	1-3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		591	456	
ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	1
	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		27	18	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		81	54	
ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
	Հաղորդակցություն		54	36	2
	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		54	36	1
	Ընդհանուր աշխատանքային հմտություններ		81	54	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		189	126	
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Երկրագիտություն		81	54	3
2	Լեզուն որպես լեզվաբանության ուսումնասիրության առարկա		27	18	2
3	Լեզուն որպես լեզուներ ուսումնասիրող գիտությունների համակարգ		27	18	2
4	Լեզվի համակարգը և կառուցվածքը		27	36	2
5	Հաղորդակցական տարրական կարողություններ երկրորդ օտար լեզվով		162	108	1-2
6	Բանավոր և գրավոր հաղորդակցության հմտությունների կատարելագործում երկրորդ օտար լեզվով		108	72	1-2
7	Երկխոսությունների և տեքստերի կազմման և վերարտադրման կարողությունների զարգացում երկրորդ օտար լեզվով		108	72	1-2
8	Օպերացիոն համակարգեր		54	36	1-3
9	Փաստաթղթերի մշակման տեխնոլոգիա, գործարար գրագրություն և հաղորդակցություն		108	72	1-3
10	Էլեկտրոնային աղյուսակների մշակում		81	54	1-3
11	Տվյալների բազաների ղեկավարման համակարգեր		54	36	1-3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		837	576	
ՀՍՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Օտար լեզու. ընթերցանություն՝ մակարդակ 1		162	108	1-2
2	Օտար լեզու. ընթերցանություն՝ մակարդակ 2		162	108	1-2
3	Օտար լեզու. ընթերցանություն՝ մակարդակ 3		162	108	1-2
4	Օտար լեզու. ընթերցանություն՝ մակարդակ 4		162	108	1-2
5	Գրավոր խոսք. մակարդակ 1		108	72	1-2
6	Գրավոր խոսք. մակարդակ 2		108	72	1-2
7	Գրավոր խոսք. մակարդակ 3		108	72	1-2
8	Գրավոր խոսք. մակարդակ 4		108	72	1-2
9	Բանավոր խոսք. մակարդակ 1		108	72	1-2
10	Բանավոր խոսք. մակարդակ 2		108	72	1-2
11	Բանավոր խոսք. մակարդակ 3		162	108	1-2
12	Թարգմանության տեսություն		72	36	3
13	Մաքսային ոլորտի մասնագիտական նյութի եռալեզվյան գործնական թարգմանություն		162	108	3
14	Ուղղագրություն, ուղղախոսություն և կետադրություն		108	72	2
15	Բառագիտություն, բառակազմություն, բառապաշար և դարձվածաբանություն»		108	72	1-2
16	Ձևաբանություն		108	72	2-3
17	Նախադասություն և խոսք		108	72	2-3

18	Մաքսային գործի կազմակերպման հիմունքներ		51	34	2-3
19	Ընդհանուր տնտեսագիտության և մասնագիտական ոլորտի տնտեսագիտության հիմունքներ		90	72	2-3
20	Մաքսային ծառայության մասին ՀՀ օրենսդրությունը		51	34	2-3
21	ՀՀ մաքսային օրենսգրքի հիմնական հոդվածները		102	68	2-3
22	Մաքսային զանձումներ – վճարումներ		102	68	2-3
23	Մաքսային ձևակերպումների ընթացակարգը		102	68	2-3
24	Կազմակերպություններում կառավարման և սպասարկման մեթոդները		81	54	2-3
25	Մաքսային գործում վարչական և քրեական պատասխանատվություն		30	20	2-3
26	ՀՀ օրենսդրություն և պետության ու իրավունքի տեսություն		112	78	2-3
27	Միջազգային իրավունք		81	54	2-3
28	ՀՀ իրավապահ մարմինները		81	34	2-3
29	Մաքսային ձևակերպումների ընթացակարգը		102	68	2-3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		3109	2056	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		72	48	
	ՊԱՀՈՒՄՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ		48	32	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	93	4927	3348	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		300	300	
	ՆԱԽԱՄԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				
	ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ	22			
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍԱԿՈՐՈՒՄ	12			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱԿՈՐՈՒՄ	2			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	129			